Neapolis University

HEPHAESTUS Repository **http://hephaestus.nup.ac.cy**

Archive Cypriot Newspaper Materials Kypriakos Fylax

1915-01-01

þÿ š Å À Á ¹ ± º Ì Â ¦ Í » ± ¾ - ± Á . 4 5 7

Library of Neapolis University Pafos

http://hdl.handle.net/11728/9634

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΦΥΛΑΞ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ
Ἡ συνδρομὴ εἶνε προπληρωτέα ὑποχρεωτική:
ΕΝ ΤΩι ΕΣΩΤΕΡΙΚΩι: Ἐτησία Σελ. 10, Ἐξάμηνος » 5
ΕΝ ΤΩι ΕΞΩΤΕΡΙΚΩι: Ἐτησία Σελ. 12, Ἐξάμηνος » 7
Τιμὴ ἑκάστου φύλλου γρόσια 2.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ
ΤΗι ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΕΦ�ραΙΜ Κ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ:
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΟΔΟΣ.—Ἀγορὰ Κύκκου Ἀριθ. 26.

ΕΤΟΣ Θ' ΑΡΙΘ. 457

ΕΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑι (Κύπρου), τῇ 1ῃ Ἰανουαρίου 1915.

ΖΗΤΩ Η ΕΝΩΣΙΣ

!!! 1914 !!! - ;;; 1915 ;;;

ΔΥΟ ΜΕΓΙΣΤΑ ΚΟΣΜΟΪΣΤΟΡΙΚΑ ΕΤΗ

1914
ΕΤΟΣ ΤΕΡΑΣΤΙΟΝ

Τὰ δύο προηγηθέντα καὶ διαδοχικῶς εἰς τὴν αἰωνιότητα ἀποιχόμενα ἔτη 1912 καὶ 1913 προεπέμψαμεν ἐν χαρμοσύνῳ βοῇ καὶ ἡ ἐθνικὴ ἱστορία ἡμῶν ἀπέδωκεν εἰς αὐτὰ ὑπέροχον θέσιν τιμητικὴν ἐν τῷ ἐθνικῷ Πανθέῳ, διότι κατ' αὐτὰ συνετελέσθη ἡ ἀπολύτρωσις ἑκατομμυρίων λαοῦ δουλευόντων ἀπ' αἰώνων εἰς τυράννους ἀπηνεῖς καὶ ἀπεδόθησαν εἰς τὸν πολιτισμὸν χῶραι, ὅπου ἄλλοτε εἶχε βλαστήσει καὶ ἀκμάσει οὗτος τὰ μέγιστα.

Σύμπας ὁ πεπολιτισμένος κόσμος ἐπεκρότησε καὶ ἀνευφήμησε τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα τῶν χριστιανικῶν ἐθνῶν τῆς Ἑλληνικῆς Χερσονήσου, καὶ ἂν ἠμαύρωσεν αὐτὸν ἡ βουλγαρικὴ ἀπληστία καὶ κακοπιστία, ἡ θεία δίκη ἐπέβαλεν εἰς τοὺς ἐνόχους τὴν δικαίαν ποινήν.

Ὅσοι τῶν μεγάλων διπλωματῶν καὶ πολιτικῶν εἰλικρινῶς εἰργάσθησαν καὶ ἐμόχθησαν ὑπὲρ τῆς περιφρουρήσεως τῆς παγκοσμίου εἰρήνης ἠλάλαξαν ὑπὸ χαρᾶς εἰλικρινοῦς καὶ ὁ πεπολιτισμένος κόσμος μετ' ἀνακουφίσεως συνεκέντρου ὅλην τὴν προσοχὴν καὶ τὴν μέριμναν αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς προόδου καὶ τῆς εὐημερίας αὐτοῦ.

Δύο μόνον Κράτη παρὰ φύσιν συγκεκροτημένα καὶ παρὰ φύσιν ὑπάρχοντα, ἡ Αὐστρία καὶ ἡ Τουρκία ἀπετέλεσαν τὰ μόνα ζοφερὰ σημεῖα ἐπὶ τοῦ παγκοσμίου πολιτικοῦ γαλανοῦ στερεώματος, ἅτινα δι' ὅλου τοῦ βίου αὐτῶν ἐγένοντο σκάνδαλον ἐν μέσῳ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου καὶ κίνδυνος διηνεκὴς κατὰ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀσφαλείας τῆς ἀνθρωπότητος.

Μάτην εἰς τὴν Αὐστροϊταλικὴν μοχθηρίαν καὶ ἀπληστίαν ἡ Ἑλλὰς ἐθυσίασε τὴν Β. Ἤπειρον καὶ ἡ Σερβία κατέλιπε τὸ Δυρράχιον καὶ ἐπέτρεπον ἀμφότεραι τὴν δημιουργίαν τερατογενοῦς ἀλβανικοῦ κράτους, προωρισμένου νὰ χρησιμεύσῃ εἰς χεῖρας τῶν γεννητόρων του ὡς ὄργανον ταραχῆς καὶ ἀνατροπῆς κατὰ τῶν χριστιανικῶν ἐθνῶν τῆς Ἑλληνικῆς Χερσονήσου πρὸς ἐξυπηρέτησιν καταχθονίων σχεδίων καὶ ὑπολογισμῶν τῶν δύο κακοβούλων Δυνάμεων.

Ἡ Τουρκία μετὰ τὸν σωτήριον ἀκρωτηριασμὸν αὐτῆς ἐν Εὐρώπῃ, ἀντὶ νὰ ἐπιδοθῇ ὁλοψύχως εἰς τὴν περισυλλογὴν καὶ ἀναδιοργάνωσιν αὐτῆς πρὸς πλήρη ἐκμετάλλευσιν τῶν ἀνεκμεταλλεύτων καὶ ἀστειρεύτων πηγῶν ἀμυθήτου πλούτου ἀνὰ τὰς ἀπεράντους ἀσιατ. χώρας αὐτῆς, ὑπὸ τῆς νεοτουρκικῆς μανίας ἐλαυνομένη ἐπέμεινεν ἀπειλοῦσα καὶ παρεσκευαζομένη εἰς πόλεμον ἐκδικητικόν, καὶ ὁ κατὰ τῶν χριστιανῶν καὶ ἰδίᾳ τῶν Ἑλληνικῶν πληθυσμῶν διωγμὸς προσέλαβεν ἐν Τουρκίᾳ ὀξύτητα καὶ ὠμότητα, οἷαι μόλις δύνανται νὰ παραβληθῶσι πρὸς τοὺς ἀγριωτέρους παροξυσμοὺς τῆς Τουρκικῆς βαρβαρότητος.

Ἡ Ἑλλὰς διακαῶς ποθοῦσα τὴν εἰρήνην πρὸς διοργάνωσιν καὶ διαρρύθμισιν τῆς ὅλης ἐσωτερικῆς αὐτῆς πολιτειακῆς μηχανῆς καὶ πλήρη κάρπωσιν τῶν ἀγώνων καὶ τῶν θυσιῶν αὐτῆς, πρὸ τῶν τουρκικῶν ἀπειλῶν καὶ τῶν ὠμῶν διωγμῶν κατὰ τοῦ ἐν Τουρκίᾳ Ἑλληνισμοῦ ὑπεχρεώθη νὰ ὑποβληθῇ εἰς νέας καὶ βαρείας δαπάνας πρὸς πληρεστέραν στρατιωτικὴν καὶ ναυτικὴν ὀργάνωσιν καὶ πολεμικὴν παρασκευήν, καὶ παρὰ πᾶσαν τὴν δύναμιν ἣν εἶχεν ὅπως πατάξῃ τὴν νεοτουρκικὴν ἀναίδειαν καὶ προπέτειαν, ἐκράτει ἑαυτῆς ὀρθῶς ἐννοοῦσα, ὅτι ἡ Τουρκία ἦτο νευρόσπαστον ἄλλων Δυνάμεων, καραδοκουσῶν πᾶσαν εὐκαιρίαν ὅπως ἀνατρέψωσι τὸ διὰ τῆς εἰρήνης τοῦ Βουκουρεστίου διαμορφωθὲν καθεστὼς ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς Χερσονήσου.

Τὸ καθεστὼς τοῦτο διέλυε διὰ παντὸς τὰ πονηρὰ ὄνειρα τῆς Αὐστρίας διὰ τὴν Θεσσαλονίκην, καὶ τὴν Σερβίαν ἀνεδείκνυε βασίλειον ἰσχυρὸν καὶ ἱκανὸν νὰ διεκδικήσῃ τὰ ἐθνικὰ δίκαια τῆς σερβικῆς φυλῆς, ἅτινα ἀντετίθεντο πρὸς τὰς κατακτητικὰς ἕξεις τῆς Αὐστρίας.

Μοιραίως καὶ ἀκαθέκτως ἐντούτοις ἡ Τουρκία ὠθεῖτο πρὸς νέαν διατάραξιν τῆς εἰρήνης ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῇ. Διότι καὶ στρατιωτικῶς καὶ οἰκονομικῶς κατεστραμμένη ἡ Τουρκία μετεπέμπετο ἐκ Γερμανίας καὶ ἐξ Ἀγγλίας διοργανωτικὰς στρατιωτικὰς καὶ ναυτικὰς ἀποστολὰς καὶ προέβαινεν εἰς ἐσπευσμένας παραγγελίας θαλασσίων πολεμικῶν κολοσσῶν, ἐνῷ ἠγόραζε μετ' ἀδικαιολογήτου ἄλλως σπουδῆς τὸ μέγιστον πολεμικὸν σκάφος, τὸ «Ρίον Ἰανέειρον» τῆς Βραζιλίας μήπω συντετελεσμένον ἐν τοῖς ἀγγλικοῖς ναυπηγείοις.

Ὁ πόλεμος ἄρα θὰ προὐκαλεῖτο ὑπὸ τῆς Τουρκίας, ἂν ἄλλοθεν ποθεν δὲν ἐπεσπεύδετο, καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων εἶνε βέβαιον ὅτι θὰ προσελάμβανε τὰς πρωτοφανῶς τρομακτικὰς διαστάσεις, ἃς οὐδεμία διάνοια ὑγιὴς ἠδύνατο νὰ ὑποπτεύσῃ.

Νεαρὸς νοτιοσλαῦος σπουδαστὴς ὁ Πρίντσιπ, μόλις 20ετὴς, μέλος πολιτικῆς συνωμοσίας, μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῶν ἐκραγεισῶν βομβῶν τῶν συντρόφων του κατὰ τοῦ Ἀρχιδουκὸς καὶ Διαδόχου τῆς Αὐστρίας, ἐπυροβόλησεν εὐστόχως κατὰ τοῦ ἐπιδεικτικῶς παρελαύνοντος διὰ τῶν ὁδῶν τοῦ Σεραγέβου Ἀρχιδουκικοῦ ζεύγους καὶ ἐφόνευσεν ἀμφοτέρους.

Τὸ παράτολμον πραξικόπημα προὐξένησε γενικὴν κατάπληξιν, ἣν ἔσπευσαν ἅπαντα τὰ ἀνακτοβούλια νὰ διερμηνεύσωσι πρὸς τὸν Ἀψβουργικὸν Οἶκον τῆς Αὐστρίας διὰ θερμῶν συλλυπητηρίων τηλεγραφημάτων. Ἐπεισόδιον τοιοῦτον οὔτε πρῶτον οὔτε ἔσχατον ἦτο πρὸ τούτου κατὰ τοὺς νεωτάτους τούτους χρόνους ἔπεσον καὶ Αὐτοκράτορες, καὶ Βασιλεῖς, καὶ Πρόεδροι τῶν μεγίστων δημοκρατιῶν θύματα εἴτε ἐκφύλων, εἴτε παραφόρων εἴτε καὶ ὑπεράγαν ἐνθουσιωδῶν φονέων ἀποδοκιμασθέντων πάντοτε ὑπὸ παντὸς τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, καὶ διὰ παγκοσμίου καὶ καθολικῆς ἀποδοκιμασίας κατεδικάζετο τότε καὶ ἡ δολοφονία ἐν Σεραγέβῳ.

Ὑπελείπετο ἡ τιμωρία τοῦ Πρίντσιπ καὶ τῶν συνενόχων του καὶ ἡ αὐστηροτέρα καὶ συντονωτέρα ἐπαγρύπνησις ἐπὶ τῆς ἀσφαλείας τῆς ζωῆς τῶν μελῶν τοῦ Ἀψβουργικοῦ Οἴκου. Τοιαύτη τοὐλάχιστον προσεδοκᾶτο παρ' ὅλου τοῦ κόσμου ἡ κάθαρσις τοῦ φονικοῦ δράματος, καὶ οὐδεὶς ἐδικαιοῦτο νὰ ὑποπτεύῃ ὅτι τοῦτο θὰ προὐκάλει τὸν μέγιστον καὶ ὀλεθριώτατον τῶν πολέμων, ὅσους ποτε εἶδεν ἡ ἱστορία, συνυπονοουμένου ὅτι γεραίτατος καὶ ἐμπειρότατος καὶ μετριοπαθέστατος Μονάρχης ὁ Φραγκῖσκος Ἰωσὴφ θὰ εἶχε τὸν τελευταῖον λόγον εἰς τὴν κάθαρσιν τῆς ἁπλῶς αἱματηρᾶς τραγῳδίας.

Ἀντὶ τούτου ὅμως νέαν κατάπληξιν προὐξένησεν εἰς τὸν πολιτικὸν κόσμον ἰταμόν, προπετὲς καὶ ταπεινωτικὸν τελεσίγραφον τοῦ Αὐστριακοῦ πρὸς τὸ Σερβικὸν Ἀνακτοβούλιον, δι' οὗ ἡ ἐπίσημος Σερβία μονονοῦ συνένοχος ἐκηρύσσετο εἰς τὴν δολοφονίαν τοῦ Σεραγέβου καὶ προὐκαλεῖτο εἰς πράξεις καὶ ἐνεργείας προσβαλλούσας καιρίως τὴν ἀξιοπρέπειαν αὐτῆς ὡς Κράτους ἐλευθέρου, καὶ μειούσας ἀφορήτως τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτῆς.

Ὡς ἡ Ἑλλὰς με καρδίαν αἱμάσσουσαν ὑπέμεινεν ἀδρανὴς τὸν ὠμὸν διωγμὸν τοῦ ἐν Τουρκίᾳ Ἑλληνισμοῦ, καὶ ἡ σύμμαχος Σερβία ὑπονοοῦσα ὀρθότατα τὸν τελικὸν σκοπὸν τοῦ τελεσιγράφου ἐνέδωκε καὶ ἐταπεινώθη μέχρι τοῦ δυνατοῦ· ἀλλ' ὡς ὁ Ἰουδαῖος Σάϋλωκ, καὶ ὁ Φραγκῖσκος Ἰωσὴφ ἀπῃτεῖ τὴν καρδίαν τῆς Σερβίας, καὶ ἡ Σερβία προείλετο τὸν ἔντιμον καὶ ἔνδοξον θάνατον Δαβὶδ αὐτὴ κατὰ Γολιάθ.

Ἐπακολουθεῖ τρομερὰ ἀποκάλυψις δυσχερῶς μέχρι τοῦδε ἀποκρυπτομένη ὑπὸ τοῦ διπλωματικοῦ πέπλου. Ἡ Σερβία καὶ μετ' αὐτῆς τὰ νοτιοσλαυικὰ φῦλα ἔδει νὰ τεθῶσιν ὑπὸ τὰ βαρύτατα δεσμὰ τῆς Ἀψβουργικῆς δυναστείας καὶ τῆς Οὐγγρικῆς φιλοδοξίας, ἐπὶ κινδύνῳ οἱῳδήποτε τῆς Εὐρώπης. Ὄπισθεν τῆς Αὐστρίας ἵστατο πάνοπλος καὶ ἑτοιμοπόλεμος ἡ Γερμανία, παρεσκευασμένη πρὸς τὸν μέγιστον τῶν πολέμων ἵνα πραγματοποιήσῃ τὴν μελετωμένην γερμανικὴν κοσμοκρατορίαν, ἣν συνέλαβεν ἡ πρωσσικὴ στρατοκρατία καὶ διεμόρφωσεν εἰς ἠθικὴν καὶ φιλοσοφικὴν ἀρχὴν ἡ γερμανικὴ ἐπιστήμη καὶ φιλοσοφία τῶν νεωτάτων τούτων χρόνων.

Οὐδέποτε μονάρχης—οὐδ' αὐτὸς ὁ Ζεῦς τοὺς κεραυνούς του—ἐξεσφενδόνησε τόσον ἀδιστάκτως τὰ πολεμικὰ τελεσίγραφά του κατὰ τῆς Ρωσσίας καὶ τῆς Γαλλίας ἀξιῶν ἐντὸς μιᾶς μόνον ἡμέρας νὰ ἀφοπλισθῶσι δύο μεγάλαι Δυνάμεις, ἐπιτρέπουσαι εἰς τὴν Αὐστρίαν τὴν ἐξουθένωσιν τῆς ἡρωϊκῆς Σερβίας καὶ τὴν πάντελῆ ταπείνωσιν τῆς νοτιοσλαβικῆς φυλῆς· τοῦτο ἦτο πρόκλησις πανευρωπαϊκοῦ πολέμου, καὶ ὁ πόλεμος οὗτος ἐξερράγη καὶ αἱ διαβρωτικαὶ φλόγες του οὐρανομήκεις πυροπολοῦσιν ἤδη τὸν πεπολιτισμένον κόσμον!

Μάτην ὁ ἱστοριοδίφης ἀναπολεῖ τὴν ὅλην ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος μήπως ἀνεύρῃ παραπλήσιον πόλεμον, τόσῳ τεράστιον διὰ τὸ πλῆθος τῶν μαχομένων ἀνδρῶν, μάλιστα δὲ διὰ τὴν παρασκευὴν καὶ τὴν ἀνυπολόγιστον ἔκτασιν τῶν φονικῶν δυνάμεων ἐν αὐτῷ.

Ἀπὸ τοῦ γαλλογερμανικοῦ πολέμου τοῦ 1870—1 ἡ στρατιωτικὴ παρασκευὴ καὶ ὀργάνωσις κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν ἐγένοντο τὸ κύριον μέλημα πασῶν τῶν Εὐρωπαϊκῶν κυβερνήσεων, καὶ ἔκτοτε κυρίως τὰ εὐρωπαϊκὰ ἔθνη μετεσχηματίσθησαν εἰς στρατιάς, παντὸς πολίτου ὄντος καὶ στρατιώτου. Πᾶσαι αἱ φυσικαὶ συλλήβδην ἐπιστῆμαι, καὶ αὐταὶ αἱ οὐράνιαι ἐτάχθησαν θεραπαινίδες μιᾶς καὶ μόνης κυρίας καὶ δεσποίνης, τῆς **πολεμικῆς ἐπιστήμης**· *ἡ χημεία παρεσκεύαζε καὶ ἐπενόει κυρίως ὕλας ἐκρηκτικάς, αἵτινες θὰ ἐπέφερον τὴν μεγίστην καταστροφὴν κατὰ τῶν πολεμίων, οἱ μεταλλουργοὶ νυχθήμερον εἰργάζοντο ὅπως ἐπινοήσωσι τὴν διάπλασιν στερεωτάτων μεταλλικῶν κραμάτων καὶ σκευασιῶν, δι' ὧν θὰ παρεσκευάζοντο τὰ μέγιστα τηλεβόλα βάλλοντα μακρότατα καὶ βαρύτατα βλήματα, οἱ μηχανουργοὶ ἠσχολοῦντο εἰς τὴν κατασκευὴν ὁλοκλήρων καὶ περιπλοκωτάτων μηχανῶν πρὸς χειρισμὸν τῶν τηλεβόλων, ἐνῷ οἱ ναυπηγοὶ κατεγίνοντο ὅπως συνθέσωσι καὶ πήξωσι τοὺς φοβερωτάτους χαλυβδίνους κολοσσοὺς πρὸς κυριαρχίαν τῆς θαλάσσης κατὰ παντὸς πολεμίου. Ἐπενοήθησαν σκάφη εἰσδύοντα εἰς τὰ βάθη τῶν θαλασσῶν καὶ πτερωταὶ μηχαναὶ αἰθεροβάμονες μετ' ἀστραπιαίας ταχύτητος κινούμεναι πρὸς κυριαρχίαν ἐπὶ τοῦ ἀέρος, καὶ πᾶσαι αἱ ὑποβρύχιοι, αἱ ἐπιθαλάσσιοι καὶ ἐναέριοι αὗται μηχαναὶ νὰ βάλλωσι περὶ αὐτὰς τὸν θάνατον καὶ τὴν καταστροφήν.*

Μόλις δύναται νὰ συλλάβῃ ἡ ἀνθρωπίνη διάνοια τὰ ἀνυπολόγιστα ἑκατομμύρια εἰς χρυσόν, ἀντιπροσωπεύοντα τρομακτικὴν καὶ ἀνεκτίμητον ἐργασίαν ἐν εἰρήνῃ, ὅσα διετίθεντο ἐπὶ ἥμισυν ἤδη αἰῶνα εἰς τοὺς τρομεροὺς τούτους ἐξοπλισμοὺς κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν, ἵνα παρασκευάσωσι καὶ συντελέσωσι τὴν μεγίστην καταστροφὴν ἣν ποτε ὑπέμεινεν ἡ ἀνθρωπότης ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως αὐτῆς ἐπὶ τῆς γῆς.

Ὑπάρχουσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ μεγάλοι σταθμοί, καθ' οὓς ἡ ἀνθρωπότης διέκοψε πάσας τὰς ὑλικὰς καὶ τὰς ἠθικὰς δυνάμεις αὐτῆς πρὸς ἀνταγωνισμὸν καὶ ἀλληλοσπαραγμὸν, καὶ ἀπὸ τῶν μεγάλων τούτων ἀγώνων προῆλθεν ἑκάστοτε νέα ἐξέλιξις καὶ νέα κατάστασις, ὅτε μὲν ἀπωθήσασα τὴν ἀνθρωπότητα πρὸς τὰ ὀπίσω, ὅτε δὲ τοὐναντίον καταβαλοῦσα μεγάλα καὶ ἀνυπέρβλητα ποδοκόμματα καὶ προσδοῦσα σφοδροτάτην ὤθησιν, ἥτις προήγαγε τὸν ἀνθρώπινον πολιτισμὸν καὶ πᾶσαν πρόοδον καὶ ἐπίδοσιν εἰς μέγιστον βαθμόν.

Τὸ ἐκπνεῦσαν ἔτος 1914 κατέλαβεν ἤδη ἐν τῇ ἱστορίᾳ τὴν μᾶλλον περίοπτον θέσιν, ὑπερέχουσαν παντὸς ἄλλου ἐν τῇ αἰωνιότητι· θὰ βαρύνῃ ἀρά γε ἐπ' αὐτὸ ἡ ἀρὰ πάντων τῶν ἐπερχομένων αἰώνων καὶ πασῶν τῶν γενεῶν;

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἐφονεύθησαν κατ' αὐτὸ ἑκατομμύρια ὅλα ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων καὶ ἐβυθίσθησαν εἰς πένθος βαθύτατον ἑκατομμύρια οἰκογενειῶν, ὅσαι οὐδέποτε ἄλλοτε οὔτε ὑπὸ πολέμου οὔτε ὑπὸ λοιμοῦ ἢ θεομηνίας!

Πόσαι ἀνίσθ' ἂν παῖδες καὶ νήπια καθ' ἑκατομμύρια καὶ ἀπεγυμνώθησαν ὅλων τῶν ἀγαθῶν ὅσα εἶχε παρασκευάσει δι' αὐτὰ ἡ οἰκογενειακὴ στοργή, καὶ κατεδικάσθησαν νὰ ἀντιμετωπίσωσι πᾶσαν δυστυχίαν καὶ συμφοράν, ἄνευ τῆς παρηγορίας ὅτι οἱ γονεῖς καὶ οἱ οἰκεῖοί των ἔπεσον ὑπὲρ ὑψηλοῦ τινος καὶ εὐγενοῦς ἰδανικοῦ.

Τὸ 1914 θὰ εἶνε τεραιῶδες ἐν τῇ ἱστορίᾳ διὰ τὰς πρωτοφανεῖς καταστροφὰς καὶ συμφορὰς ἃς ἐπροξένησεν εἰς τὴν ἀνθρωτότητα καὶ τεράστιον διὰ τὸ πρωτοφανὲς καὶ ἀπαραδειγμάτιστον μέγεθος τῶν πολεμικῶν κατ' αὐτὸ γεγονότων.

* * * *

1915
ΕΤΟΣ ΑΝΩΝΥΜΟΝ

Τὸ νέον ἔτος γεννᾶται κληρονόμος τῶν μεγίστων γεγονότων, ὅσα ποτὲ ἀπησχόλησαν τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ ἀπὸ τῆς τοιάσδε ἢ τοιάσδε ἐκβάσεως τούτων ἐξήρτηται ἡ τύχη τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου καὶ ὑπόκειται εἰς πρωτοφανῶς μεγάλας καὶ βαθείας μεταβολὰς ὁ Εὐρωπαϊκὸς μὲν μάλιστα, καὶ κατὰ μέρη ὁ παγκόσμιος χάρτης, καὶ αἱ μεταβολαὶ αὗται θὰ γένωνται αἱ ὁραταὶ παραστάσεις τῶν πολιτικῶν καὶ ἐθνολογικῶν μεταβολῶν καὶ πασῶν τῶν εἰς ταύτας παρεπομένων μετατροπῶν, αἵτινες πᾶσαι ὁμοῦ θὰ προσδώσωσιν εἰς τὸν πεπολιτισμένον κόσμον ὄψιν καινοφανῆ κατὰ τὸ 1915, ἐὰν εἰς τοῦτο ἔλαχε μετὰ τῆς τρομερᾶς κληρονομίας τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολέμου καὶ ἡ ἀποκατάστασις τῆς παγκοσμίου εἰρήνης.

Νοῦς μόνον προφητικὸς θὰ ἐρριψοκινδύνευε τὴν πρόρρησιν τῆς μελλούσης εἰρήνης, ἧς ὁ χρόνος δὲν ὑποφώσκει εἰς τὰς διανοίας οὔτε τῶν Γενικῶν Ἐπιτελείων τῶν ἐμπολέμων, οὔτε τῶν μοναρχῶν καὶ τῶν κυβερνητῶν αὐτῶν, καὶ ἐν μόνον δύναται μετὰ πλείστης πιθανότητος νὰ προρρηθῇ, ἡ ὁριστικὴ ἧττα τῆς Αὐστρογερμανοτουρκικῆς Συμμαχίας.

Ἀφότου ἐματαιώθη ἀποκρουσθεῖσα ἡ κεραυνοβόλος ὁρμὴ τῶν γερμανικῶν δυνάμεων πρὸς τοὺς Παρισίους, καὶ ἀπὸ τῶν τρομερῶν μαχῶν παρὰ τὴν Μάρνην, τὸ γερμανικὸν μέτωπον, παρὰ τὴν ἀξιοθαύμαστον ἀντίστασίν του σταθερῶς ἐνδίδει, χωρὶς νὰ δυνηθῇ ἀλλαχοῦ νὰ καταλάβῃ μονίμως καὶ νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν κατοχήν του ἐπὶ ἐδάφους γαλλικοῦ, ἡ τύχη τοῦ πολέμου ἀμετακλήτως ἐκλίθη κατὰ τῶν Αὐστρογερμανῶν. Δύναται ἡ τευτονικὴ φυλὴ νὰ ἐπιδείξῃ θαύματα ἡρωϊσμοῦ, μεθόδου, ὀργανώσεως, καρτερίας, ρώμης, ἀποτυχοῦσα ὅμως ἐκεῖ, ὅπου εἶχε στηρίξει τὴν βεβαιότητά της περὶ τῆς νίκης, μάτην θὰ παρατείνῃ τὸν τρομακτικὸν πόλεμον καὶ τὴν τρομακτικωτέραν αἱματοχυσίαν, ἣν εἶδε ποτὲ ὁ ἥλιος ἀφότου διατρέχει τὸ στερέωμα.

Ἡ πολεμικὴ ἱστορία μετὰ θαυμασμοῦ θὰ μελετᾷ τὴν πολεμικὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν πολεμικὴν ἀνδρείαν τῶν Τευτόνων κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν, καὶ μετὰ τῆς ἱστορίας οἱ θρῦλοι ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεὰν θὰ μεταδίδωσι τὸν θαυμασμὸν τῆς ἀνθρωπότητος πρὸς τοὺς πολεμικωτάτους τεύτονας, ἀλλὰ καὶ τὸν οἶκτον αὐτῆς ὅτι τόσας πολυτίμους ὑλικὰς, πνευματικὰς καὶ ἠθικὰς δυνάμεις διέθεσε καὶ ἐθυσίασεν ὁ ἀξιοθαύμαστος οὗτος λαὸς χάριν μιᾶς Οὐτοπίας, τῆς κοσμοκρατορίας, χωρὶς νὰ διδαχθῇ τοῦτο ὑπὸ τῆς προηγηθείσης μακραίωνος ἱστορίας καὶ τοῦ παραδείγματος ἄλ-

λων παλαιτάτων καὶ νεωτέρων ἐθνῶν καὶ κατακτητῶν.

Οἱ νικηταὶ χωρὶς νὰ ἐμπνέωνται ὑπὸ οἱουδήποτε πάθους ἐκδικήσεως ἢ πολεμικῆς παραφορᾶς θὰ προσπαθήσωσιν ὅπως ἡ Τευτονικὴ φυλὴ ἐφεξῆς μηδέποτε ἀποβῇ νέος καὶ μέγιστος κίνδυνος κατὰ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς ἀνθρωπότητος, θὰ διαρρυθμίσωσι δὲ τὰ κατ' αὐτὴν οὕτως, ὥστε πάσας τὰς πολλαπλᾶς καὶ μεγάλας αὐτῆς ἀρετὰς νὰ ἐπωφελῆται αὐτὴ πρῶτον καὶ μετ' αὐτὴν ἅπασα ἡ ἀνθρωπότης.

Δύο μόνον παρὰ φύσιν Κράτη, ἡ Αὐστρία καὶ ἡ Τουρκία, εἶνε καταδεδικασμένα εἰς διάλυσιν, ἀπετέλουν δὲ ταῦτα πράγματι σκαιότατον ἀναχρονισμόν, καὶ διηνεχῆ κίνδυνον κατὰ τῆς παγκοσμίου εἰρήνης.

Τὸ Ἀνατολ. ζήτημα ἦτο κυρίως ζήτημα **αὐστροτουρκικὸν** καὶ εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ἐσφαγιάσθησαν τὰ χριστιανικὰ ἔθνη τῆς Ἀνατολῆς καὶ μάλιστα τὸ Ἑλληνικόν. Τὸ δεινότατον καὶ φοβερώτατον φάσμα εὐρωπαϊκοῦ πολέμου ἐματαίωσε πᾶσαν πρὸς τὴν λύσιν του πρόοδον, λύσιν δικαίαν καὶ σταθεράν, καὶ ὁ πεπολιτισμένος κόσμος ἀπέβλεπε πρὸς αὐτὸ πάντοτε μετὰ δέους.

Ὁ τελευταῖος Βαλκανικὸς πόλεμος νικηφόρος γενόμενος κατὰ τῆς Τουρκίας, ἐχαιρετίσθη ὡς ἡ μᾶλλον εὐπρόσδεκτος καὶ εὐκταία λύσις, καὶ πάντα τἆλλα εὐρωπαϊκὰ ἀνακτοβούλια, πλὴν τοῦ τῆς Αὐστρίας, μετ' ἀνακουφίσεως ἀπεδέξαντο τὴν εἰρήνην τοῦ Βουκουρεστίου».

Ἤλπισαν ὅτι ἡ Αὐστρουγγρικὴ μοναρχία θὰ διελύετο ἀναιμάκτως ἴσως μετὰ τὸν θάνατον τοῦ τελευταίου τῶν Ἀψβούργων, καὶ τὰ ὑπ' αὐτὴν ἔθνη θὰ ἀποκαθίσταντο ἐλεύθερα, συμπηγοῦντα κράτη ὁμογενῆ, ἐνῷ ἡ Τουρκία περιοριζομένη εἰς τὰς ἀπεράντους ἀσιατικὰς χώρας αὐτῆς θὰ παρέτεινε τὸν ἄθλιον βίον αὐτῆς φθίνουσα καὶ σβεννυμένη σὺν τῷ χρόνῳ, ἐξῶ θὰ ἦσαν ἕτοιμοι οἱ νόμιμοι αὐτῆς κληρονόμοι νὰ καταλάβωσι τὴν προαιώνιον κληρονομίαν αὐτῶν.

Οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ διπλωματικοῦ καὶ πολιτικοῦ κόσμου ἀνετράπησαν ὑπὸ τοῦ Αὐστριακοῦ μάλιστα Ἀνακτοβουλίου ὅπερ προβλέπον τὸ μοιραῖον τέλος, ἐπίστευσεν ὅτι θὰ ἀπέτρεπεν αὐτὸ προκαλοῦν τὸν μέγιστον καὶ τρομερώτατον εὐρωπαϊκὸν πόλεμον.

«Ἀποθανήτω ἡ ψυχή μου μετὰ τῶν ἀλλοφύλων» εἶπεν ὁ σεροδαίμων Ἀψβοῦργος Μονάρχης καὶ ἔβαλε τὸν δαυλὸν ἐπὶ τὴν πυριταποθήκην καὶ προὐκάλεσε τὴν φοβερωτάτην καὶ φονικωτάτην ἔκρηξιν, ἣν εἶδέ ποτε ὁ ἥλιος.

Ὁ πόλεμος οὗτος παρεῖχε λαμπρὰν καὶ μοναδικὴν εὐκαιρίαν εἰς τὴν Τουρκίαν, ὅπως διαγάγῃ ἐν ἀδιαταράκτῳ εἰρήνῃ καὶ ἀσφαλείᾳ ἀναλαμβάνουσα ἀπὸ τῶν συμφορῶν τοῦ Βαλκανικοῦ πολέμου, καὶ ἅπαξ ἔτι ἡ Ἀγγλία, ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ρωσσία προσέφερον ἔγγραφον ἐγγύησιν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς ἀκεραιότητος αὐτῆς καὶ ἐπὶ τούτοις χρηματικὰς ἐνισχύσεις, ἐξαγοράζουσαι τὴν αὐστηρὰν οὐδετερότητα αὐτῆς, ἐνῷ ἐθυσίαζον καὶ πάλιν ἑκατομμύρια Ἑλλήνων καὶ Ἀρμενίων εἰς τὴν νεοτουρκικὴν ὠμότητα καὶ τὸν φυλετικὸν φανατισμόν.

Εὐτυχῶς διὰ τὴν Ἀνατολήν, αἱ σωτήριοι διὰ τὴν Τουρκίαν προτάσεις ἀπεκρούσθησαν καὶ τὸ ἀκατανόμαστον Τουρκικὸν Κράτος εἰσῆλθεν εἰς τὸν τυφῶνα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου ἵνα συντριβῇ καὶ ἐκλίπῃ διὰ παντός.

Τοῦτο ἄρα δύναται νὰ θεωρῆται μόνον βέβαιον καὶ ἀναπόδραστον, ἡ κατάλυσις τοῦ Αὐστριακοῦ καὶ τοῦ Τουρκικοῦ Κράτους, ἅτινα θὰ φέρωσι μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ τάφῳ τὰ ἀνεκλάλητα παθήματα, τοὺς πυρίνους στεναγμοὺς καὶ τὰ ἀστέρευτα ἐπὶ αἰῶνας δάκρυα λαῶν ὅλων καὶ ἐθνῶν. Ἐπικατάρατος ἡ μνήμη αὐτῶν θὰ ἐπισύρῃ τὰς ἀρὰς πάντων τῶν αἰώνων καὶ πασῶν τῶν γενεῶν, καὶ ὧν ἑκάστη θὰ βάλλῃ ἐπ' αὐτοῦ ἀναθέματος λίθον καὶ θὰ ἐγερθῇ σωρὸς οὐρανομήκης πρὸς παραδειγματισμὸν εἰς πάντας τοὺς ἐπιγιγνομένους.

Ποία θὰ ἦνε ἡ νέα ὄψις τῆς Εὐρώπης καὶ ποία τῆς Ἀνατολῆς; Ποῖα τὰ νέα Βασίλεια ἢ αἱ νέαι δημοκρατίαι καὶ τίνες οἱ νέοι πολιτικοὶ συνδυασμοί; Πάντα ταῦτα εἶνε ἄδηλα καὶ ἀδιόρατα ἐν τῷ παρόντι, καὶ πολλὰ ὑπάρχουσι τὰ ἀνέλπιστα καὶ ἀπροσδόκητα ἐν τῇ ἐξελίξει τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, ἅτινα δὲν ὑπόκεινται πάντοτε εἰς νόμους ἀναλλοιώτους καὶ σταθερούς, ὡς ἡ ἄλλη ἄψυχος φύσις.

Θὰ ἐγκαθιδρυθῇ, ἆρά γε, παγκόσμιος Ἀμφικτυονία, κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς ἀρχαίας τοιαύτης, ἐνώπιον τῆς ὁποίας θὰ ὑποβάλλωνται πάντα τὰ ἐγειρόμενα ἑκάστοτε διεθνῆ ζητήματα καὶ θὰ διευθετῶνται ὑπ' αὐτῆς ὁριστικῶς καὶ ἀνεκκλήτως, ἵνα ἀποσοβῆται πᾶσα προστριβὴ καὶ σύγκρουσις ἔνοπλος μεταξὺ τῶν ἐλευθέρων κρατῶν;

Θὰ παταχθῇ θανασίμως ἡ Πρωσσικὴ στρατοκρατία καὶ ὁ Γερμανικὸς ἰμπεριαλισμός, ἀλλὰ δὲν θὰ ἐπακολουθήσῃ ἆρά γε ὁ ρωσσικὸς Τσαρισμὸς καὶ μετ' αὐτοῦ ἡ κατακτητικὴ ἀπληστία τοῦ Σλαυισμοῦ ὅστις μέχρι τοῦ Ρωσσοϊαπωνικοῦ πολέμου ἐτάραττε σοβαρῶς τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν ψυχραιμίαν τοῦ Βρετταν. Ἀνακτοβουλίου καὶ ἐδικαιολόγει τοὺς ὑπερόγκους ἐξοπλισμοὺς τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Αὐστρίας;

Τὸ νέον ἔτος γεννᾶται ὑπὸ πρωτοφανῶς ἐξαιρετικὰς καὶ ἀπειρομεγέθεις περιστάσεις καὶ περιβάλλεται πανταχόθεν ὑπὸ νέφους **ἐρωτηματικῶν**.

Δὲν ἔχει στυγνὴν καὶ ἀπεξηραμένην τὴν ὄψιν, ὡς ἡ Αἰγυπτιακὴ Σφίγξ, ἀλλὰ πλήρες ζωῆς, κινήσεως καὶ σκιρτημάτων χωρὶς νὰ ἔχῃ κατεύθυνσιν ὡρισμένην, καὶ ἡ παιδικὴ φυσιογνωμία του ἐκφράζει ζωηρότητα, φόβους καὶ ἐλπίδας, δισταγμὸν καὶ ἀποφασιστικότητα, θλῖψιν καὶ χαράν, πάντα τὰ μεγάλα καὶ ἀντίθετα συναισθήματα, χωρὶς οὐδὲν νὰ φαίνηται ἐπικρατέστερον τοῦ ἄλλου.

Ἡμεῖς ἀποφεύγομεν νὰ τὸ ὀνομάσωμεν καὶ τὸ ὑποδεχόμεθα ὡς ἀνώνυμον, ἀκραδάντως δὲ πιστεύοντες ὅτι τὸν κόσμον ὅλον καὶ τὰ ἀνθρώπινα διέπει ἄγρυπνος ἡ Θεία Πρόνοια, ἐπ' αὐτὴν ἀναθέτομεν τὰς ἐλπίδας ὑπὲρ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς προόδου τοῦ κόσμου καὶ πρὸς αὐτὴν ἀπευθύνομεν τὰς εὐχὰς καὶ τὰς δεήσεις ἡμῶν ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς.

ΠΟΙΑ Η ΕΥΡΩΠΗ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ

Τοιοῦτο προβάλλει ἐρώτημα διπλωμάτης ἀνώνυμος καὶ πειρᾶται νὰ ἀπαντήσῃ διὰ βιβλίου δημοσιευθέντος πρό τινος καὶ ἐπιγραφομένου: **Ποία θὰ ἦνε ἡ εἰρήνη τῆς αὔριον.»**

Ἡ ἀπόπειρα βεβαίως εἶνε τὰ μάλιστα τολμηρά, ἀφοῦ καὶ οἱ ἰθύνοντες τὰ ἐμπόλεμα Κράτη δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ διανοηθῶσιν ἔν γε τῷ παρόντι ὅπως ριψοκινδυνεύσωσιν οἱασδήποτε σκέψεις περὶ τῶν ὅρων τῆς εἰρήνης, οἵτινες ἐξήρτηνται ἀπὸ τῆς ἐκβάσεως τοῦ πολέμου καὶ τῆς τύχης τῶν ὅπλων, καὶ πλείστων ἄλλων ἀπροβλέπτων περιστάσεων.

Οὐχ ἧττον εἶνε ἀξιανάγνωστος ἡ δημοσιευθεῖσα περίληψις τῶν περὶ τῆς προσεχοῦς εἰρήνης σκέψεων τοῦ ἀνωνύμου διπλωμάτου καὶ ἀναδημοσιεύομεν ὧδε ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ λήγοντος ἔτους καὶ ἐπὶ τῇ προσδοκίᾳ τῆς προσεχοῦς εἰρήνης.

Ὁ συγγραφεὺς ὑποστηρίζει ὅτι ἡ εἰρήνη θὰ εἶνε ὁριστικὴ μόνον ὅταν ἀποκατασταθῇ πλήρης Εὐρωπαϊκὴ ἰσορροπία, στηριζομένη ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῶν Ἐθνοτήτων. Ὅπως πρὸ ἑνὸς αἰῶνος οἱ σύμμαχοι νικηταὶ τοῦ Βατερλῶ δὲν ἐδέχθησαν νὰ συζητήσουν μὲ τὸν ἡττημένον Αὐτοκράτορα, τοιουτοτρόπως καὶ οἱ σημερινοί, μετὰ τὰς προσεχεῖς νίκας των, δὲν θὰ δεχθοῦν εἰς τὰς συζητήσεις τῆς εἰρήνης κανένα ἀντιπρόσωπον τῶν Χοεντζύλλερ. Θ' ἀπαιτήσουν νὰ συζητήσουν ἢ νὰ ἐπιβάλουν τὴν εἰρήνην μόνον εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν Ὁμοσπονδιακῶν Κρατῶν τῆς Γερμανίας. Ἤδη τὰ Κράτη αὐτά, μικρὰ καὶ μεγάλα, εἶνε 26, ἀλλὰ θ' ἀνασχηματισθοῦν κατὰ τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἀποτελοῦν περισσότερα ἀπὸ ἐννέα σχετικῶς μεγάλα. Δηλαδὴ ἓξ βασίλεια, δύο μεγάλα Δουκᾶτα καὶ ἓν Δουκᾶτον, εἰς τὰ ὁποῖα θ' ἀπαγορευθῇ νὰ ἑνωθοῦν ἐκ νέου. Ἡ Πρωσσία—κατὰ τὸν ἄγνωστον συγγραφέα πάντοτε—θ' ἀπορροφηθῇ ἀπὸ τὰ γειτονικὰ Βασίλεια καὶ τὸ Βερολῖνον θὰ καταστῇ ἐλευθέρα πόλις. Ἡ Γαλλία φυσικὰ θὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ Ρήνου, δὲν εἶνε ἀπίθανον νὰ καταλάβῃ καὶ τὸ Μέγα Δουκᾶτον τοῦ Βάδεν. Τὸ Βέλγιον ὄχι μόνον θ' ἀνιδρυθῇ ἐξ ὁλοκλήρου, ἀλλὰ καὶ θ' αὐξηθῇ κατὰ μίαν παραρρήνειον ἐπαρχίαν φθάνον μέχρι τῆς Κολωνίας. Ὁ διαμελισμὸς τῆς Αὐστρουγγαρίας εἶνε ἄφευκτος καὶ περιγράφεται μὲ πᾶσαν λεπτομέρειαν ἀπὸ τὸν ἄγνωστον συγγραφέα.

«Ἡ Πολωνία, γράφει, καθὼς καὶ ἡ Σιλεσία καὶ ἡ Μπουκοβίνα, θὰ προσαρτηθοῦν εἰς τὴν Ρωσσίαν. Ἡ Τρανσυλβανία θὰ καταστῇ Ρουμανικὴ ἐπαρχία, ἡ Καρνιόλη, ἡ Κροατία, ἡ Σλαβονία, μέρος τῆς Δαλματίας, καὶ ἡ Βοσνία θὰ ἑνωθοῦν μὲ τὴν Σερβίαν καὶ ἡ Ἐρζεγοβίνη μὲ τὸ Μαυροβούνιον. Κατόπιν συμφωνίας συνομολογηθείσης ἤδη μεταξὺ τῶν Κυβερνήσεων Βελιγραδίου καὶ τῆς Κεττίγνης, ἡ Ἴστρια, τὸ Τρεντῖνον καὶ μέρος τῆς Δαλματικῆς ἀκτῆς θὰ προσαρτηθοῦν εἰς τὴν Ἰταλίαν. Τὸ Τυρόλον καὶ τὸ Βόραλβεργ θ' ἀποτελέσουν δύο νέα Ἑλβετικὰ καντόνια. Θὰ συσταθοῦν τέλος τρία ἀνεξάρτητα Κράτη, ἡ Βοημία, ἡ Οὐγγαρία, περιλαμβάνουσα μόνον τὰς ἀποκλειστικῶς Οὐγγρικὰς χώρας, καὶ τὸ Δουκᾶτον τῆς Αὐστρίας, περιλαμβάνον τὰς σημερινὰς ἐπαρχίας τῆς Κάτω Αὐστρίας καὶ τῆς Στειρίας, πιθανῶς δὲ καὶ τὰς ἐπαρχίας τῆς Ἄνω Αὐστρίας, τὸ Σαλισβοῦργον καὶ τὴν Καρινθίαν. Τοιουτοτρόπως, γράφει ὁ ἄγνωστος συγγραφεύς, δὲν θὰ θυσιασθῇ καμμία ἐθνότης, οὔτε τῆς Γερμανίας ἐξαιρουμένης».

Ἀκολούθως ὁ περίεργος προφήτης ὑποστηρίζει ὅτι οἱ Σύμμαχοι, διὰ νὰ ἐπιβάλουν τὴν εἰρήνην καὶ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν πληρωμὴν τῶν ἀποζημιώσεων, θὰ καταλάβουν τὰς κυριωτέρας Γερμανικὰς ἐπαρχίας διὰ μίαν εἰκοσαετίαν τοὐλάχιστον. Καὶ αἱ ἀποικίαι θὰ διανεμηθοῦν ἀναλόγως μεταξὺ τῶν Συμμάχων, ἡ δὲ Ἀγγλία θὰ κατορθώσῃ τέλος νὰ κατασκευάσῃ τὴν γραμμὴν τοῦ σιδηροδρόμου, ὁ ὁποῖος θὰ μεταβαίνῃ ἀπὸ τὸ Κάϊρον εἰς τὸ Τράνσβααλ, διατρέχων διαρκῶς Βρεττανικὸν ἔδαφος.

Ἡ Εὐρώπη ἀνιδρυομένη συμφώνως πρὸς τὰς προβλέψεις ταύτας, δὲν θ' ἀριθμῇ παρὰ τέσσαρας μόνον μεγάλας Δυνάμεις: Τὴν Ἀγγλίαν, τὴν Γαλλίαν, τὴν Ρωσσίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν. Ἐπίσης δεκαεννέα δευτερεύοντα Κράτη ἴσης σημασίας: Τὴν Ἱσπανίαν τὴν Πορτογαλλίαν, τὴν Σουηδίαν, Νορβηγίαν, Δανίαν, Ὁλλανδίαν, Βέλγιον, Ἀννόβερον, Βεστφαλίαν, Μεκλεμβοῦργον, Βαυαρίαν, Βυρτεμβέργην, Ἑλβετίαν, Οὐγγαρίαν, Σερβίαν, Βοημίαν, Ρουμανίαν, Ἑλλάδα, Βουλγαρίαν, καὶ ἓξ μικρότερα Κράτη.

«Ὁ περιορισμὸς τῶν ἐξοπλισμῶν συντελεσθεὶς ἅπαξ—καταλήγει, ὁ συγγραφεὺς—θὰ δώσῃ εἰς τοὺς λαοὺς τὴν ἐγγύησιν μακρᾶς εἰρήνης. Ἑτέρα ἐγγύησις, ἢ καὶ καλλιτέρα, θὰ εἶνε ἡ ἔκλειψις τῶν διαφόρων ἀπολυτρωτικῶν ἀγώνων. Ἡ εἰρήνη, συνομολογουμένη ὡς ἀνωτέρω θὰ συγκροτήσῃ τὰ νέα Κράτη συμφώνως πρὸς τὴν ἐθνικότητα τῶν κατοίκων, δὲν θὰ ὑπάρξῃ πλέον ἐν Εὐρώπῃ λαὸς δυνάμενος νὰ διαμαρτυρηθῇ ὅτι εὑρίσκεται ὑπὸ ξενικὸν ζυγόν, οὔτε καμμία Αὐτοκρατορία ἐπιζητοῦσα ἐδαφικὰς κατακτήσεις. Τοιουτοτρόπως ἡ εἰρήνη τοῦ 1915, συνομολογουμένη ἐπὶ τῶν βάσεων αὐτῶν, θ' ἀποτελέσῃ διὰ τὴν Δύσιν ὁριστικὴν εἰρήνην, ἡ ὁποία δὲν ἐγκαταλείπει ὄπισθέν της οὔτε μίση, οὔτε ἐχθρότητας, οὔτε ἀξιώσεις οἱουδήποτε εἴδους».

Καὶ μὲ τὸ συμπέρασμα αὐτὸ κλείει τὸ περίεργον βιβλίον, τοῦ ὁποίου αἱ προφητεῖαι εἰς τὰς παρούσας στιγμάς, ὁπότε δὲν ἐφάνη ἀκόμη τὸ μέρος πρὸς τὸ ὁποῖον θὰ κλίνῃ ἡ πλάστιγξ τοῦ πολέμου, ἄγνωστον κατὰ πόσον θὰ ἐπαληθεύσουν.

ΠΡΟ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ

—Καταπληκτικαὶ μεταβολαὶ κατὰ τοὺς τελευταίους ὀλίγους μῆνας.—Ἔθνη ἐπὶ τοῦ τροχοῦ.—Ἀνυψώσεις χρηματισμοῦ καὶ ἐργασίας.

Ἰδέα τις τῶν τρομακτικῶν μεταβολῶν αἵτινες ἐπῆλθον εἰς τὸν κόσμον ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ πολέμου παρέχεται ὑπὸ τῆς ταχείας συνόψεως τῶν συμβεβηκότων ἤδη ἐν Βελγίῳ, ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Πολωνίᾳ εἰς τὸν κόσμον τὸν χρηματιστικὸν καὶ τῶν ταξειδίων, καὶ εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ Βρεττανικοῦ κράτους ὑπὸ νέους ὅρους.

—Ἐν εἰρήνῃ κατὰ Ἰούλιον.

«Ὁ κόσμος διατελεῖ ἐν εἰρήνῃ περὶ τὰ τέλη Ἰουλίου. Ἑκατοντάδες χιλιάδων ἀνδρῶν, οἱ γενναιότατοι καὶ οἱ ἄριστοι τῆς Εὐρώπης ἦσαν εὐτυχεῖς παρ' ἑαυτοῖς, καὶ ἀπερίσπαστοι ἦσαν ἐπιδεδομένοι εἰς τὰ ἔργα αὐτῶν, λέγει ὁ «Ἑωθινὸς Ταχυδρόμος». Νέοι καὶ ἄνδρες ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἀνδρότητος αὐτῶν εἴτε ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τῆς ζωῆς ἢ μετὰ τῶν συζύγων καὶ τῶν τέκνων ἐν κύκλῳ ἀγάπης περὶ αὐτούς, δὲν διενοοῦντό τι πονηρὸν καὶ ἀπέβλεπον εἰς τὴν ἀθῴαν ἀπόλαυσιν τῶν ἀγαθῶν τῆς ζωῆς.

«Ποῦ εἶνε τώρα πάντες οὗτοι; Διατελοῦσιν ἐν λυγμοῖς, ἐν Φλαμανδίᾳ ἐν τῇ Β. Γαλλίᾳ καὶ ἐν Ρωσσίᾳ. Αἱ σύζυγοι καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν οὐδέποτε πλέον θὰ ἐπανίδωσιν αὐτούς. Καὶ ἄλλοι, μέγας ὡσαύτως στρατός, ἠκρωτηριάσθησαν διὰ βίου, ἐγκαταλελειμμένα ἀνθρώπινα ναυάγια, οἵτινες ἦσαν ἰσχυρὰ στηρίγματα τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν. Οὐδ' ἔχομεν ἀνάγκην νὰ εἴπωμεν περὶ ἀτόμων μόνων· ὁλόκληροι πόλεις, αἱ ἕδραι τῆς μαθήσεως καὶ τῆς βιομηχανίας εἶνε ἠρειπωμέναι, κεναὶ καὶ ἔρημοι· χωρία, παλαιὰ ἄσυλα τῆς εἰρήνης κατήντησαν εἰς ἐρημίαν καὶ βδελυγμίαν. Εὔφοροι ἐπαύλεις, ὧν ἀγαθὸν ἔργον ἦτο ἡ παραγωγὴ τροφῆς διὰ τὴν ἀνθρωπότητα εἶνε ἠρημωμέναι· ὁ ζευγηλάτης κεῖται νεκρὸς ἐντὸς τῆς αὔλακός του, ὁ θεριστὴς ἐν μέσῳ τῆς τέφρας τῶν θημονιῶν του.

—Ἓν ἔθνος ἐπὶ τοῦ τροχοῦ.

Αἱ βλάβαι αὗται ἐξακολουθοῦσιν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Αὐγούστου. Ὁλόκληρον τὸ ἔθνος τῶν Βέλγων ἤχθη ἐπὶ τοῦ τροχοῦ καὶ κατὰ πᾶσαν περιστροφὴν ὁ βασανιστὴς ἀπαιτεῖ προδοσίαν ὡς λύτρον· ὁ στρόφαλος περιστρέφεται ἀκόμη. Ἡ Β. Γαλλία, ἀπέραντον σύστημα βιομηχανικοῦ βίου, περιέστη εἰς ἐρείπια καὶ ἐρημίαν. Ἐν Πολωνίᾳ τὰ παθήματα καὶ αἱ ἀπώλειαι δὲν εἶνε ὀλιγώτερον τρομεραί, αἱ βλάβαι εἰς ἄνδρας καὶ εἰς ὅ,τι κέκτηνται, οὗτοι προσφιλὲς εἶνε οὐχ ἧττον φρικαλέαι. Καὶ ταῦτα ἀκόμη θὰ συνεχισθῶσιν.

«Καὶ τίς ἔθηκεν εἰς κίνησιν ὅλην τὴν ὀδύνην καὶ τὴν καταστροφὴν ταύτην; Ἡ Γερμανία ἐπέσκηψε κατὰ εἰρηνικοῦ καὶ εὐδαίμονος κόσμου μετὰ τῶν πολεμικῶν προκηρύξεων της καὶ τῶν ἀπροκλήτων καὶ ἀδοκήτων ἐπιδρομῶν καὶ ἐκθέσεών της. Τὰ γερμανικὰ ὅπλα ἅτινα ἠρήμωσαν τὸ Βέλγιον εἶνε ἤδη ἐγκατεστημένα εἰς τὴν γόνιμον ταύτην χώραν· μέρος τῆς Πολωνίας στένει ὑπὸ τὴν Πρωσσικὴν πτέρναν· αἱ βιομηχανίαι καὶ οἱ ἐργάται τῆς Β. Γαλλίας ἔχουσι μεμελετημένως καταστραφῇ.»

—Πῶς ὁ κόσμος ἐχρηματίζετο.

Ὁ ἐκπληκτικὸς κλονισμὸς ὃν ἐπήνεγκεν ὁ πόλεμος κατὰ τοῦ χρηματιστικοῦ κόσμου ζωηρῶς ἐκτίθεται ὑπὸ τοῦ Λονδινείου «*Economist*» ὡς ἑξῆς.

«Εἴτε πρὸς καταστροφὴν ἢ κατασκευὴν εἴτε πρὸς ἀνόρυξιν διωρύχων ἢ ἀνέγερσιν φρουρίων, ἢ κατασκευὴν ὑπερωκεανείων ἢ θωρηκτῶν, ὅλος ὁ ἐμπορικὸς καὶ ὁ χρηματιστικὸς κόσμος ἐφαίνετο συγκεντρούμενος εἰς Λονδῖνον, Παρισίους καὶ Βερολῖνον. Οἱ χρηματιστικοὶ οἶκοι ἦσαν σχεδὸν Ἀγγλογερμανικῆς, ἀγγλογαλλικῆς καὶ ἀγγλοαμερικανικῆς ἀνάγκης. Διευθύνσεις παρηνείροντο, διακλαδώσεις ἢ πρακτορεῖα ὑπῆρχον εἰς πάσας σχεδὸν τὰς πόλεις τοῦ τε παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου κόσμου. Τεράστειαι ἑταιρεῖαι καὶ σωματεῖα ἄσμενοι ἐδέχοντο μετόχους πασῶν τῶν ἐθνικοτήτων, ἐλάχιστα λαμβανομένων ὑπ' ὄψει τῶν διπλωματικῶν συμμαχιῶν, γνωστῶν ἢ μυστικῶν, αἵτινες ἠπείλουν τὴν εἰρήνην τοῦ κόσμου. Τὸ ἐπὶ Λονδίνου συνάλλαγμα παρεῖχε παγκόσμιον κυκλοφορίαν καὶ τὸ Ἄστυ ἦτο τελεία κοσμόπολις πίστεως καὶ ἐμπορίας.

«Ἦτο ἀλήθεια κοινὴ πρὸ ἓξ μηνῶν νὰ λέγῃ τις ὅτι ἡ ἐθνικότης δὲν παρεῖχε πρόσκομμα εἰς τὰς ἐμπορικὰς διευθετήσεις. Ἐντὸς τῶν ὑψηλῶν προστατευτικῶν δυφράκτων τῆς Ρωσσίας Ἄγγλοι καὶ Γερμανοὶ ἀνήγειρον ἐργοστάσια ἐν ἁμίλλῃ ἢ ἐν συνεργασίᾳ. Βρεττανικαὶ ἑταιρεῖαι εἰργάζοντο ἐν Γερμανίᾳ, γερμανικαὶ ἑταιρεῖαι ἐν Μ. Βρεττανίᾳ. Γάλλοι καὶ Γερμανοὶ Τραπεζῖται διηγωνίζοντο ἐν Ρωσσίᾳ καὶ ἐν Τουρκίᾳ. Βρεττανικὰ ναυπηγεῖα ἐβοήθουν τὸ Τουρκικὸν ναυτικόν, ἐνῷ Γερμανοὶ ἀξιωματικοὶ ἀνεδιοργάνουν τὸν Τουρκικὸν στρατὸν καθ' ἣν στιγμὴν ἔτι ἐξερράγη ὁ πόλεμος.

—Πῶς ἐταξειδεύομεν.

Ἡ μεταφορικὴ ἐμπορία φυσικῶς ἀκολουθεῖ τὸν τιμοκατάλογον, καὶ κλίνει μόνον πρὸς τὴν σημαίαν ὅπου φόροι ἢ ἀπαγορεύσεις ἢ γενναιοδωρίαι ἀποτρέπουσιν αὐτὴν τῶν ἐπωφελεστάτων ὀχετῶν της. Ἐκτὸς τῆς Κυβερνητικῆς ἐνεργείας, ἐπιστήμη καὶ τέχνη, παραγωγὴ καὶ κατανομὴ δὲν γνωρίζουσιν ὅρια. Τὸ π. θέρος, ταχυδρομεῖα τηλέγραφοι, ἀτμόπλοια καὶ σιδηρόδρομοι παρέσχον μηχανικὴν ἑνότητα εἰς τὸν κόσμον. Ὁ ἔμπορος ἢ ὁ ταξειδιώτης ἐν Λονδίνῳ ἢ ἐν Ν. Ὑόρκῃ ἠδύνατο νὰ τηλεγραφῇ χρήματα ἢ ἀγγέλματα ἐν μιᾷ στιγμῇ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἕτερον μέρος τοῦ κόσμου. Ἠδύνατο νὰ λαμβάνῃ εἰσιτήριον καὶ νὰ ἐκκινῇ σχεδὸν οἱανδήποτε ἡμέραν διὰ πάντα σχεδὸν τόπον. Ἔτος μετὰ ἔτος νέαι περιοχαὶ ὑπετάσσοντο καὶ προσετίθεντο εἰς τὴν ἔκτασιν τοῦ ὅ,τι καλοῦμεν πολιτισμόν, ἐνσωματούμεναι, ὡς εἰπεῖν, εἰς τὸ ἐξυγιαινόμενον διαμέρισμα τῶν ἀποστραγγίσεων, ὁδοὶ σιδηρόδρομοι ξενοδοχεῖα, καὶ πᾶσαι αἱ ἄλλαι ὑποτιθέμεναι ἀνάγκαι τῆς ζωῆς. Πάντα ταῦτα ἔληξαν καὶ αἰφνηδίως. Ἓν μόνον πλῆγμα ἐφάνη ὅτι κατεκάλυψε τὸν τεχνητὸν ἡμῶν κόσμον ὡς τὸ Ἡράκλειον καὶ ἡ Πομπηΐα εἶχον ταφῇ ὑπὸ τῆς ἐκρήξεως τοῦ Βεζουβίου. Χρηματιστήρια καὶ νομισματαγοραὶ ἐκλείσθησαν πανταχοῦ σχεδὸν ταὐτοχρόνως.

—Τὰ πάντα μετεβλήθησαν.

«Ταὐτοχρόνως αἱ ἀσφάλειαι ἔπαυσαν νὰ ἦνε ἐμπορεύσιμοι, τὰ κυκλοφοροῦντα νομίσματα ἔπαυσαν νὰ ἀνταλλάσσωνται. Πλούσιοι ταξειδιῶται, ὡπλισμένοι διὰ βιβλίων ὅλων συναλλαγματικῶν καὶ πιστωτικῶν ἐπιστολῶν ἐξώκειλαν χωρὶς ὀβολοῦ εἰς πᾶσαν χώραν τῆς Εὐρώπης. Φίλοι καὶ συγγενεῖς ἀπέβησαν δημόσιοι ἐχθροί, καὶ πᾶσαι αἱ τέρψεις τοῦ πεπολιτισμένου βίου ἐσαρώθησαν ὡς ὑπὸ τυφῶνος παθῶν. Ἡ φονικὴ μηχανὴ ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν, τὰ ἔθνη ἐγένοντο στρατιαὶ καὶ ὥρμησαν ἐπὶ τὸν λαιμὸν ἀλλήλων ὡσεὶ ἡ πρὸ πολλοῦ ποθουμένη στιγμὴ ἐπῆλθεν αἰφνιδίως.

«Καὶ ὅμως οἱ ἄνθρωποι τῶν ὑποθέσεων καὶ οἱ ἐργάται εἶνε παραδεδεγμένως ἀθῷοι. Ὁ ἔνοχος τοῦ πολέμου πανταχοῦ ἀνακαλύπτεται εἰς ὀλίγους μόνον ἀνθρώπους—αὐτοκράτορας, διπλωμάτας, πολιτικούς, στρατοκράτας ἢ «φιλοσόφους».

Η ΤΑΠΕΙΝΩΣΙΣ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ

—Πῶς ἡ Δυαδικὴ Μοναρχία κατεβλήθη ὑπὸ τῆς Σερβίας.—Ἀνταποδοτικὴ δικαιοσύνη ὑπὸ μικροῦ ἔθνους.

Ὁ ἀνὴρ ὅστις ἔβαλε τοῦ πολέμου τὸν μύδρον κατὰ τῆς Εὐρώπης κατὰ Ἰούλιον τοῦ λήγοντος ἔτους εἶνε ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας.

Ἔθηκεν οὗτος τὸν δαυλὸν ἐπὶ τὸ τηλεβόλον, ὅπερ θερίζει σήμερον τὴν νεότητα τῆς Εὐρώπης τῇ βοηθείᾳ τοῦ συμμάχου αὐτοῦ, τοῦ Γερμανοῦ Αὐτοκράτορος.

Προπετὲς τελεσίγραφον πρὸς τὴν Σερβίαν ἦτο τὸ πρῶτον βῆμα πρὸς τὸν πόλεμον. Ἀτιμωτικὴ πρότασις πρὸς τὸ Βέλγιον ἦτο τὸ δεύτερον. Ἡ Σερβία ἀπέρριψε τὸ τελεσίγραφον. Τὸ Βέλγιον ἀπέκρουσε τὴν ἀτιμίαν. Ἡ Σερβία ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἔβαλεν εἰς ἔδαφος τὴν Αὐστρίαν, ὡς ἔπραξε τὸ Βέλγιον κατὰ τῆς Γερμανίας κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Αὐγούστου. Οἱ Δαβὶδ τῆς Εὐρώπης κατέβαλον τοὺς Γολιὰθ ἐν αὐτῇ. Σήμερον δὲν ὑπάρχουσιν Αὐστριακοὶ ἐν Σερβίᾳ εἰμὴ χιλιάδες αἰχμαλώτων!

Τὸ Βελιγράδιον, ἡ πρωτεύουσα, ἀνεκτήθη, καὶ τὰ αὐστριακὰ στρατεύματα ἔφυγον ἐν ἀταξίᾳ.

«Εἶνε πιθανῶς ἡ μεγίστη ἐπιτυχία ἣν ἠρατό ποτε ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης ἡ νοτιοσλαβικὴ φυλή, λέγει ὁ «*Statesman*». «Ἠθικῶς τὸ ἀποτέλεσμα εἶνε ἀνυπολόγιστον.

Ὡς ἔργον δικαιοσύνης ἀνταποδόσεως εἶνε ἐξαίρετον. Τὸ θῦμα τεσσαράκοντα ἐτῶν μομφῶν καὶ ὕβρεων, ἐπὶ γενεὰς ὅλας θῦμα δολορραφίας καὶ σκευωρίας ἡ Σερβία ἀπελάκτισε μετ' ἐκδικήσεως. Ἡ Αὐστριακὴ κατατρόπωσις εἶνε Τουρκικὴ ἐν τῇ ἀπελπιστικῇ συγχύσει. Τοῦ μικροῦ Βασιλείου ὁ θρίαμβος δύναται πως νὰ ἀνανεώσῃ τὴν πίστιν εἰς τὸν κόσμον ἐπὶ τὴν ἀντίστασιν τῆς δυνάμεως μικρᾶς χώρας ἀντιτασσομένης κατὰ Κράτους μεγάλου.

«Τὰ στρατεύματα τῶν Ἀψβούργων ἀπὸ τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ τελευταίου ἐν τῇ καταστροφῇ ταύτῃ ἀπώλεσαν 100,000 ἄνδρας,—60,000 νεκροὺς καὶ τραυματίας, καὶ 40,000 αἰχμαλώτους— ὡς καὶ πολλὰ τηλεβόλα, πλῆθος πολεμοφοδίων καὶ ἄλλων εἰδῶν, λέγει ὁ «Παρατηρητής» (*Observer*). «Οἱ Σέρβοι παρασκευάζονται νὰ φέρωσι τὸν πόλεμον πάλιν εἴτε εἰς Βοσνίαν εἴτε εἰς Οὐγγαρίαν ἢ καὶ εἰς ἀμφότερα.

Τίς σωφρονῶν καὶ εἰς τὸ *Ballplatz* δύναται νὰ πιστεύῃ ἐφεξῆς ὅτι τοιαύτη φυλὴ εἶνε δυνατὸν νὰ ὑποταχθῇ ἢ νὰ κατασταλῇ καθ' ὅλην τὴν ψυχήν της καὶ τὸ παράστημά της;

«Πρό τινων ἑβδομάδων ὁ Αὐστριακὸς στρατηγὸς ἀνέφερεν ὅτι ἡ Σερβία ἠδύνατο νὰ θεωρῆται ὡς ἀχθεῖσα πρὸ τῶν Αὐτοκρατορικῶν καὶ Βασιλικῶν ποδῶν.

«Ἡ Αὐστρουγγρικὴ Μοναρχία ἐπέζησεν εἰς πολλὰς βαθείας ταπεινώσεις, οὐδέποτε ὅμως ἀντιμετώπισε σφοδρότερον πλῆγμα ἢ τὴν σημειώδη δευτέραν ταύτην ἧτταν ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς μικρᾶς Σερβίας,» λέγουσιν οἱ «Τάϊμς».

«Ὁ Αὐστριακὸς στρατὸς ἤρχισε τὸν Παγκόσμιον πόλεμον προσβαλὼν τὴν Σερβίαν μετὰ μεγάλης δυνάμεως καὶ ἡ ἀπόπειρά του πρὸς εἰσβολὴν συνετρίβη.

Ἡ Αὐστρία ὑπέβαλεν εἰς πᾶσαν ταπείνωσιν ἣν ὑπερήφανον ἔθνος ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπομείνῃ ἀπὸ τῶν χειρῶν ἐπιτακτικοῦ κυρίου, καὶ τώρα ἔχει νὰ μελετήσῃ τὴν πρόσθετον ταπείνωσιν, ὅτι δὶς ἡττήθη ὑπὸ τῶν γενναίων Σέρβων.

«Ἡ Γερμανικὴ στάσις ὡς πρὸς τὴν Μοναρχίαν ἐπιεικῶς καθωρίσθη πρὸς τὸν ἡμέτερον ἐν Βερολίνῳ ἀνταποκριτὴν ὑπὸ διασήμου Γερμανοῦ πολιτικοῦ κατ' αὐτὴν τὴν παραμονὴν τοῦ πολέμου. Ἐρωτηθείς, οὗτος τί θὰ ἔπραττεν ἐὰν ἡ «τιμωρητικὴ ἐκστρατεία» κατὰ τῆς Σερβίας ἀπετύγχανεν, ὁ πολιτικὸς οὗτος ἀπήντησεν: «Τί πρὸς ἐμὲ πρὸς Θεοῦ, ἐὰν ἡ Αὐστρία θραύσῃ τὸ κρανίον της;»

«Δὲν ἐκπληττόμεθα μανθάνοντες ὅτι ἡ ἀπώλεια τοῦ Βελιγραδίου προὐξένησε κατάπληξιν ἐν Βιέννῃ καὶ ἐν Βουδαπέστῃ, ὅτι ἡ Αὐστρία ἤρξατο νὰ διορᾷ πόσον τελείως διεβουκολήθη, καὶ ὅτι εἰς πάσας τὰς μεγάλας πόλεις τὸ ἀγανακτοῦν πλῆθος ἤρχισε βοῶν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης. Ἡ Οὐγγαρία βλέπει ἤδη πολὺ σαφῶς τὴν μοῖραν ἥτις ἀναμένει αὐτὴν κατὰ τὸ ἔαρ».

ΤΟ ΝΕΟΝ ΠΝΕΥΜΑ ΕΝ ΓΑΛΛΙΑ

—Πῶς 20,000 ἱερεῖς-στρατιῶται ἀνέδειξαν ἑαυτοὺς ὡς ἐκδήλωσιν πνεύματος πειθαρχίας καὶ αὐτοθυσίας.

—Βαθεῖα μεταβολή.

«Ὁ πόλεμος, λέγει ὁ Εὐγένειος Ταυερνιέ, ἐνήργησεν ὡς κλονισμὸς ὅστις ἐξήλειψε πολλὰς προλήψεις, θυμοὺς καὶ ἄλλα κακὰ στοιχεῖα. Ἡ δοκιμασία καὶ ἡ δόξα τῆς πατρίδος μας, ἡ ἀνδρεία τῶν στρατιωτῶν, ἡ πατριωτικὴ ἔμπνευσις, ἥτις προκαλεῖ τὸ πνεῦμα τῆς αὐτοθυσίας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἀδελφότητος, πάντα ταῦτα ἐπήνεγκον βαθεῖαν καὶ ὁρατὴν μεταβολὴν ἐν τῷ δημοσίῳ πνεύματι.

«Ἡ διαγωγὴ τοῦ κλήρου κατὰ τὸν πόλεμον συνετέλεσε μεγάλως ὅπως ἐπισπεύσῃ καὶ καταστήσῃ διηνεκῆ τὴν μεταβολὴν ταύτην. Ἐπὶ εἴκοσι πέντε ἔτη οἱ θρησκευτικοὶ λειτουργοὶ ὑπεχρεώθησαν, ὡς οἱ ἄλλοι πολῖται, νὰ ὑπηρετῶσιν ὡς στρατιῶται. Ἡ ὑποχρέωσις αὕτη ἐπεβλήθη ὑπὸ τῶν ἐλευθεριαζόντων περὶ τὰ θρησκευτικὰ ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι ἡ διαμονὴ εἰς τοὺς στρατῶνας ἠδύνατο νὰ ἐξασθενήσῃ ἢ καταστρέψῃ πολυαρίθμους κληρικὰς κλίσεις.

— **Ἱερεῖς εἰς τοὺς στρατῶνας.**

«Ὅθεν ἀφοῦ ἔφερον λίαν θαρραλέως καὶ ἀξιοπρεπῶς τὰ δύο ἔτη εἰς τοὺς στρατῶνας, οἱ πλειότεροι τῶν ρεπόντων πρὸς τὴν ἱερωσύνην ἐτράπησαν πάλιν τὴν ὁδὸν πρὸς τὸ σεμινάριον. Μετὰ ταῦτα ἀποδέχονται τακτικῶς, εἰς ὡρισμένας ἡμέρας, τὸ μέρος αὐτῶν εἰς τὰς στρατιωτικὰς ἀσκήσεις, καὶ τὰ γυμνάσια, εἰς ἃ ἐκαλοῦντο ὡς ἔφεδροι. Ἡ παρουσία των εἰς τὰ συντάγματα ἐξήσκησε πολὺ εὐτυχῆ ἐπίδρασιν ἐπὶ τὸ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν, οἵτινες δὲν εἶχον ἰδέαν θρησκευτικῶν.

— **Ἀσκήσεις μετὰ ἀμφίων.**

«Ὁ πόλεμος κατέστησε καταφανὲς τὸ ἀπρόβλεπτον καὶ εὐτυχὲς τοῦτο ἀποτέλεσμα νόμου ἐμπνευσθέντος ὑπὸ ἀσεβείας. Ἅμα τῷ πρώτῳ σημείῳ σεμιναρισταὶ καὶ ἱερεῖς, ἐφημέριοι καὶ μοναχοὶ προσῆλθον εἰς τὸν στρατὸν ἵνα λάβωσι τὴν θέσιν των ἐν τῇ μάχῃ. Ἐν ἀρχῇ τοῦ πολέμου ὑπῆρχον 20,000 σχεδὸν εἰς τὰς τάξεις. Μεταξὺ τούτων εὑρέθησαν, δυνατὸν νὰ εὑρίσκωνται ἔτι, μέλη τῶν μοναχικῶν ταγμάτων, τὰ ὁποῖα ἐχθρικοὶ καὶ ἀσεβεῖς νόμοι ἀπήλασαν ἐκ Γαλλίας. Πολλοὶ τῶν ἱερέων καὶ τῶν μελῶν τῶν μοναχικῶν ταγμάτων ἔφθασαν εἰς τοὺς στρατῶνας μετὰ τῶν ἀμφίων αὐτῶν. Πολλοὶ ὑπεχρεώθησαν νὰ ἀναμένωσι οἱ μὲν ἐπ' ὀλίγον ἄλλοι ἐπὶ μακρὸν χρόνον διὰ τὰς στρατιωτικὰς στολάς των. Πάντες μετὰ τῶν ἱερατικῶν ἐνδυμάτων αὐτῶν μετέσχον τῶν στρατιωτικῶν καθηκόντων καὶ ἐργασιῶν. Ὅλοι ἐπεδείξαντο εἰλικρινῆ, ἀξιοπρεπῆ καὶ ἐγκάρδιον διάθεσιν ἥτις προὐκάλεσε εὐλαβῆ καὶ βαθεῖαν συμπάθειαν πρὸς αὐτούς. Καὶ οὐδὲ μία πρᾶξις προὐξένησεν οἱανδήποτε ἐκουσίαν προσβολὴν πρὸς τὸ μέρος τῶν πολιτῶν τούτων, ἀπομακρυνθέντων αἰφνηδίως ἀπὸ τοῦ περιβάλλοντος ὅπου ἐξήσκησαν τὴν εἰδικὴν κλῆσιν αὐτῶν. Ἐξεδηλώθη ἡ ἐπιθυμία των ἁπλῶς ὅπως δεχθῶσιν ἄνευ λύπης καὶ ἄνευ δισταγμοῦ καθῆκον ὅπερ κακῶς προσαρμόζεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἱερέως παρὰ τὸν βωμόν. Ἕκαστος ἀνεγνώρισέ τι ἰδιαζόντως ἀξιέπαινον ἐν τοιαύτῃ αὐταπαρνήσει πατριωτικῇ, ἀστικῇ, Χριστιανικῇ.

— **Ἀνδρεῖοι ἱερεῖς.**

«Ἔπειτα εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης εἶδον πολλοὺς ἐκ τῶν 20,000 ἱεροστρατιωτῶν τούτων, βικαρίους, ἐφημερίους ἢ μέλη μοναχικῶν ταγμάτων νὰ δίδωσι παράδειγμα θάρρους, γενναῖοι ὑπὸ τὸ πῦρ, πολεμοῦντες καὶ ἀποθνήσκοντες ὡς ἥρωες. Μακρὸς τούτων κατάλογος διὰ τὰ πολεμικὰ κατορθώματά των, ἔσχον τὴν τιμὴν νὰ ἐπαινεθῶσι ἐνώπιον ὅλου τοῦ στρατοῦ.

Ἐν μέσῳ τῶν στρατιωτῶν καὶ αὐτὸς στρατιώτης, ὁ ἱερεύς, ὃν ὁ ἐλευθεριάζων ἀξιοῖ νὰ μεταχειρισθῇ ὡς πολίτην κατώτερον, ἀπέδειξεν αἴφνης ζωντανὴν ἐκδήλωσιν τοῦ πνεύματος πειθαρχίας καὶ αὐτοθυσίας.

Ο ΣΟΡΟΔΑΙΜΩΝ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΤΡΑΤΟΝ ΚΑΙ ΣΤΟΛΟΝ ΤΟΥ

Βιέννη, 19)1.—Ὁ Αὐτοκράτωρ ἀπηύθυνε πρὸς τὸν στρατὸν καὶ τὸν στόλον τὴν ἑξῆς ἡμερησίαν διαταγήν:

«Ἀπὸ πέντε μηνῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ λήξαντος ἔτους ἡ Μοναρχία διεξάγει πόλεμον ὅστις ἐπεβλήθη εἰς αὐτὴν καὶ εἰς τὴν πιστὴν σύμμαχόν της, ἐναντίον πολυαρίθμων καὶ ἰσχυρῶν ἐχθρῶν.

«Ἡ ἀκούραστος ἐμμονή, ὁ πολεμικὸς ἐνθουσιασμός, ὁ ἡρωϊσμὸς καὶ ἡ πρὸς τὸν θάνατον περιφρόνησις, ἣν ἐπέδειξεν ὁ στρατὸς καὶ ὁ στόλος μου αὐξάνουν ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου ἔτους τὴν πεποίθησιν ὅτι οἱ Αὐστροούγγροι πολεμισταὶ τῆς τε ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης, θὰ ὑποστῶσιν ἐντίμως διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος καὶ τὰς δυσχερεστάτας δοκιμασίας, ἂς θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ δημιουργήσῃ διὰ τὰς στρατιωτικάς των ἀρετὰς ὁ πόλεμος οὗτος.

«Μετὰ στοργικῆς νομιμοφροσύνης ἀναμιμνήσκομαι τοῦ πλήθους τῶν θυσιασάντων τὴν ζωὴν των ὑπὲρ τοῦ δικαίου ἡμῶν ἀγῶνος ἐπὶ τῶν πεδίων τοῦ αἱματηροῦ πολέμου.

«Μετὰ τῆς θερμοτάτης ταύτης εὐγνωμοσύνης χαιρετίζω πάντας τοὺς γενναίους στρατιώτας καὶ ναύτας μου.

«Εἴθε μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ τὸ Νέον Ἔτος, νὰ ὁδηγήσῃ αὐτοὺς εἰς τὴν νίκην».

Η ΚΥΠΡΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 1914

Τὰ καθ' ἡμᾶς ἐπισκοποῦντες κατὰ τὸ ἐκπνεῦσαν ἔτος καὶ ὑπὸ πολιτικὴν καὶ οἰκονομικὴν καὶ ὑπὸ πᾶσαν ἄλλην ἔποψιν οὐχὶ εὐάρεστα καὶ εὐοίωνα εὑρίσκομεν τὰ τῆς ἡμετέρας Νήσου.

Ἡ πολιτικὴ πορεία εἶνε ἀβράνεια καὶ ἀπάθεια μοιρολατρική, καὶ οἱ πολιτικοὶ ἡγέται τοῦ τόπου ὑστέρησαν ἐν πολλοῖς καὶ τῆς ἐντολῆς αὐτῶν, ἐκλεγέντων ὁμοφώνως μετ' ἔκκλησιν πρὸς τὴν ἐτυμηγορίαν τοῦ λαοῦ καὶ ὑπὸ πρόγραμμα σαφὲς καὶ καθωρισμένον.

Ἀπεκρούσθησαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως αἱ ζητηθεῖσαι πολιτικαὶ καὶ οἰκονομικαὶ ἐλευθερίαι, καὶ πρὸ τῆς ἀρνήσεως ταύτης, καὶ τῆς εἰρωνείας μάλιστα, καθ' ἣν ηὐξάνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν ἑλληνικῶν ἑδρῶν ἐν τῷ Νομοθετικῷ συναυξανομένων ἐξίσου καὶ τῶν ἐπισήμων τοιούτων, οἱ Ἕλληνες ἀντιπρόσωποι καὶ ἀπαράσκευοι παρέστησαν καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς συνοχῆς καὶ γνώμης ἐκπεφρασμένης.

Ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς ἐξεγερθείσης κοινῆς γνώμης συνεκλήθη ἐν Λευκωσίᾳ ἡ Παγκύπριος Συνέλευσις, καὶ δι' ἀποφάσεως αὐτῆς τῇ 14 Μαΐου ἐκηρύχθη ὡς πρόγραμμα πολιτικὸν ἀποκλειστικὸς καὶ σύντονος ἀγὼν ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως τῆς Κύπρου, ἀπεφασίσθη δὲ καὶ ἡ σύνταξις καὶ ὑπογραφὴ Παγκυπρίου δημοψηφίσματος, σαφῶς καὶ ἀπεριφράστως διατυποῦντος πρὸς τοὺς κρατοῦντας τὸν ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως διηνεκῆ καὶ ἀναλλοίωτον πόθον τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Ἀτυχῶς ὅμως οὐδ' ἀπόπειρα ἐγένετο πρὸς ἀγῶνα πολιτικόν, καὶ τοσαύτη ἐγένετο ἡ βραδύτης τῆς συντάξεως τῶν δημοψηφισμάτων καὶ τοσοῦτον ἐλαττωματικὸς καὶ νωθρὸς ὁ τρόπος τῆς ὑπογραφῆς αὐτῶν, ὥστε τὰ δημοψηφίσματα ταῦτα ὑπεγράφοντο ὡς κοιναί τινες ἀναφοραί, ὅτε κατὰ Ἰούλιον, τρεῖς ὅλους μῆνας μετὰ τὴν κήρυξιν τοῦ πολιτικοῦ ἀγῶνος ἐξερράγη ὁ Εὐρωπαϊκὸς πόλεμος καὶ ἡ **πολιτικὴ τῆς σωφροσύνης**, ἔγνω νὰ κρύψῃ τὰ δημοψηφίσματα, ἵνα μὴ ταράξῃ τοὺς κύκλους τῶν παρὰ τὸν Τάμεσιν. Ἀντὶ εἰρηνικῶν ἐπαναστατῶν οἱ Κύπριοι πολιτικοὶ ἐγένοντο διπλωμάται, καὶ εἰς τὰ τέλματα τῆς διωλωματίας παρέσυραν τὰ εὐγενέστερα καὶ ἱερώτερα ἰδεώδη τοῦ λαοῦ.

Ἡ Κύπρος οὐδὲ πνοὴν παρεῖχε πολιτικῆς καὶ ἐθνικῆς ζωῆς, ὅτε εἰς τὸν Εὐρωπαϊκὸν πόλεμον ἐξωθήθη ἡ Τουρκία, καὶ ἡ Ἀγγλία ἐκηρύττουσα τὸν πόλεμον κατ' αὐτῆς τὴν μὲν Κύπρον προσήρτησεν εἰς τὰς κτήσεις τοῦ Βρεττανικοῦ Στέμματος τὴν δὲ Αἴγυπτον καὶ κατὰ τύπους ἤδη ἀπέσπασε τῆς Τουρκικῆς ἐπικυριαρχίας διὰ τῆς προκηρύξεως τῆς 22)5 Ν)βρίου.

Καὶ πρὸ τῆς ἀδοκήτου ταύτης μεταπολιτεύσεως οἵ τε ἐκκλησιαστικοὶ καὶ πολιτικοὶ ἡγέται τοῦ Κυπρ. Λαοῦ εὑρέθησαν ἀπαράσκευοι καὶ ἀμελέτητοι εἰς ἀληθῆ σύγχυσιν περιελθόντες.

Πρὸ τῆς μεταπολιτεύσεως ταύτης μόνος ὁ Κυπριακὸς λαὸς εὑρέθη ὁμόφωνος καὶ διὰ τῆς καρδίας του καὶ τῆς ψυχῆς του ᾐσθάνθη καὶ κατενόησε τὴν ἀληθῆ, τὴν πραγματικὴν σημασίαν τῆς νέας μεταπολιτεύσεως.

Οὔτε αἱ βεβιασμέναι ἐκδηλώσεις ἐνίων ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν ἡγετῶν, οὔτε ἡ σφαλερὰ καὶ παραπαίουσα ἀρθρογραφία τοῦ μεγίστου μέρους τοῦ Κυπρ. τύπου διηρμήνευον τὰ βαθέα καὶ πραγματικὰ συναισθήματα καὶ τὰς σκέψεις τοῦ λαοῦ τούτου, ἀτενῶς ἔχοντος μόνον ἐκεῖ ὅπου ἀπ' αἰώνων φέρεται ἀπαρεγκλίτως ἡ καρδία καὶ ἡ διάνοιά του.

Ἡ ὀξυτάτη πολεμικὴ κρίσις καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου λογοκρισία ἐπιβάλλουσι σιγὴν εἴςτε τὸν προφορικὸν καὶ τὸν ἔγγραφον λόγον, ὁσάκις οὗτος διαφωνεῖ πρὸς τὰς σκέψεις καὶ τὰς γνώμας τῶν κρατούντων, καὶ θὰ ἦτο ἄκαιρος καὶ ἀνωφελὴς εἰμὴ ἐπικίνδυνος ματαιοπονία οἱαδήποτε ἀπόπειρα ἢ ἐπιμονὴ πρὸς παραβίασιν αὐτοῦ.

Μὲ τὴν καρδίαν πεπιεσμένην καὶ τὴν γλῶσσαν μεταξὺ τῶν ὀδόντων δέον νὰ ἀναμένωμεν μέχρις οὗ παρέλθῃ ἡ πολεμικὴ λαῖλαψ, καὶ ὅταν αἰθριάσῃ ὁ πολιτικὸς ὁρίζων, καὶ κατασιγάσῃ ὁ πολεμικὸς γδοῦπος καὶ ἐπιτραπῇ εἰς τοὺς ἀδικουμένους λαοὺς ἡ ἔκκλησις πρὸς τὴν παγκόσμιον δικαιοσύνην ὑπὲρ τῶν δικαίων καὶ τῆς ἐλευθερίας τῶν λαῶν, ὁ Κυπριακὸς λαὸς θὰ δυνηθῇ νὰ καταστήσῃ σεβαστὰ τὰ ἀπαράγραπτα δίκαιά του, ἅτινα ἡ π ο λ ι τ ι κ ὴ τ ῆ ς σ ω φ ρ ο σ ύ ν η ς παρεῖδε θλιβερώτατα καὶ ἐξηφάνισεν ἀπὸ τῆς ὄψεως τῶν κρατούντων.

Ἡ Ἐκκλησία ἀποτελεῖ πάντοτε σπουδαιότατον ἐθνικὸν καὶ ἠθικὸν παράγοντα παρ' ἡμῖν, ἀλλ' οἱ ἰθύνοντες τὰ κατ' αὐτὴν οὐδὲν ἢ ἐλάχιστα ἔπραξαν πέρα τῆς νεκρᾶς καὶ ξηρᾶς τυπικότητος καὶ τοῦ νεκροῦ γράμματος.

Βῆμα τι πρὸς τὰ πρόσω ἀπετέλεσεν ὁ νέος Καταστατικὸς Χάρτης τῆς Κυπριακῆς Ἐκκλησίας, τιθέμενος εἰς πρακτικὴν ἐφαρμογὴν μετὰ τοῦ νέου ἔτους, καίτοι καὶ αὐτὸς μετὰ δικαίας δυσπιστίας καὶ πολλῶν ἐπιφυλάξεων ἐγένετο δεκτὸς παρὰ τοῦ λαοῦ, πολλάκις καὶ πολλαχῶς μέχρι τοῦδε ἀπογοητευθέντος καὶ ἀπογοητευομένου ὑπὸ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἡγετῶν αὐτοῦ.

« **Ἀρχὴ τοῦ παντὸς ἥμισυ** » ἔλεγον οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι, καὶ ὡς ἀρχὴν τῆς ἀπὸ κοινοῦ διαχειρίσεως τῶν Ἐκκλησιαστ. οἰκονομικῶν ὑπὸ τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ ἂς ἀποδεχθῶμεν τὴν μεταρρύθμισιν μετὰ διαθέσεων καὶ ἐλπίδων ἀγαθῶν.

Ἐὰν τὰ λαϊκὰ μέλη τῶν Θρονικῶν Ἐπιτροπειῶν ἐργασθῶσι μετὰ θρησκευτικοῦ καὶ πατριωτικοῦ ἅμα ζήλου, καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν θὰ προσφέρωσι μεγάλας ὑπηρεσίας καὶ εἰς τὰς Ἑλληνικὰς κοινότητας σοβαρὰς ἐκδουλεύσεις.

Ἂς δείξωμεν ἐν πρώτοις ὅτι θέλομεν καὶ δυνάμεθα νὰ καταστήσωμεν τὴν οἰκονομικὴν διαχείρισιν τῶν Θρόνων καὶ τῶν ἐνοριακῶν καὶ κοινοτικῶν Ἐκκλησιῶν ἐπ' ἀγαθῷ αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν κοινοτήτων, καὶ μετὰ τοῦτο θὰ προσκαλέσωμεν ἅπαντα τὰ μοναχικὰ σωματεῖα νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς δεδοκιμασμένην διαχείρισιν καὶ ὑπὸ ἔλεγχον ἀσφαλῆ.

Ἡ οἰκονομικὴ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐξυγίανσις θὰ συνεπάγεται ἀσφαλῶς καὶ τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν τοῦ ἱ. κλήρου ἀνύψωσιν, ἵνα ἀναδειχθῇ οὗτος ἄξιος τῆς ἱερᾶς καὶ ψυχωφελοῦς ἀποστολῆς αὐτοῦ.

Ἡ οἰκονομικὴ τῆς Κύπρου κατάστασις ἀπετέλεσε χρονίαν οἰκονομικὴν καχεξίαν, ἥτις εἶνε συνέπεια τῆς πλημμελοῦς καὶ ἐλαττωματικῆς πολιτικῆς καταστάσεως ἐν αὐτῇ. Κατὰ τὸ ἔτος ὅμως τοῦτο ἐπεδείνωσαν τὴν νοσηρὰν κατάστασιν αἱ ἐξαιρετικῶς δυσμενεῖς περιστάσεις, αἵτινες ἐπέδρασαν ἐφ' ἅπαντα τὸν πεπολιτισμένον κόσμον.

Ἡ ὀπισθοδρομικὴ καὶ πολὺ ὑστεροῦσα περὶ τὰ καθόλου οἰκονομικὴ κατάστασις ἐν τῇ Νήσῳ ἐγένετο ἧττον εὐαίσθητος ἢ εἰς τὰς προηγμένας χώρας, πρὸς τὸν ἀπὸ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολέμου κλονισμόν, ἴσως δὲ μάλιστα προέκυψαν καί τινα πλεονεκτήματα ὡς ἀντιστάθμημα τῶν ἐπελθουσῶν διαταράξεων.

Ὁ γεωργικὸς καὶ κτηνοτροφικὸς χαρακτήρ, ὁ ἐπικρατέστατος ἐν τῷ βίῳ τῆς Νήσου, ἀπετέλεσεν ἀσφαλῆ καὶ ἀδιάσειστον βάσιν κατὰ τοῦ ἀπὸ τοῦ πολέμου οἰκονομικοῦ κλονισμοῦ, ὡς τὰ συμπαγῆ καὶ ἐκτενῆ πετρώματα κατὰ τῶν ἄλλοθεν ἐπερχομένων σεισμικῶν κλονισμῶν.

Ἡ γεωργία καὶ ἡ κτηνοτροφία παρέχουσι τὰ πρώτιστα καὶ χρειωδέστατα πρὸς τὸν βίον, καὶ κατὰ συγκυρίαν ἀγαθὴν ἡ συγκομιδὴ εὑρίσκετο εἰς τὰς ἅλωνας, ὅτε ἤχησε τὸ σάλπισμα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου καὶ ὁ τόπος εὑρέθη σιτάρκης μετὰ τοῦ ἀναγκαιοῦντος κρέατος καὶ τῶν ἀπολύτως πρὸς τὸν βίον χρειωδῶν.

Οἱ στατιστικοὶ πίνακες θὰ δείξωσι βεβαίως σημαντικωτάτην μείωσιν τῆς ἐξωτερικῆς ἐμπορίας τῆς Νήσου, τὸ ἐμπορικὸν ὅμως ἰσοζύγιον δὲν θὰ διαταραχθῇ σοβαρῶς· ἐὰν ὑστέρησεν ἡ ἐξαγωγή, καὶ ἡ εἰσαγωγὴ πολλῶν μάλιστα εἰδῶν οὐχὶ ἀπολύτως ἀναγκαίων θὰ ὑστερήσῃ πολύ, καὶ ἡ πιστοχρέωσις τῆς Κύπρου ἐν ταῖς ξέναις ἀγοραῖς θὰ παρουσιάσῃ ἴσως μείωσιν ἐπωφελῆ.

Ἡ κατ' ἐξοχὴν εἰσαγωγικὴ ἐν Κύπρῳ ἀγορά, ἡ Λευκωσία φαίνεται ὅτι ἀπὸ τῶν σημερινῶν περιστάσεων θὰ ἀπαλλαγῇ οἰκονομικῶς μᾶλλον εὔρωστος καὶ ὑγιής, ἀπηλλαγμένη παλαιῶν ὑποχρεώσεων καὶ παλαιῶν βαρῶν καὶ ἐκποιήσασα πᾶσαν παλαιὰν παρακαταθήκην, θὰ δυνηθῇ νὰ ἀνακαινίσῃ πάσας τὰς προμηθείας αὐτῆς καὶ τοῦτο ὑπὸ νέους ὅλως ὅρους, πάντως ὑγιεστέρους καὶ συμφερωτέρους τῶν παλαιτέρων.

Ἐὰν ὅμως ἐν τῷ συνόλῳ ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις δὲν ἐγένετο τοσοῦτο ζοφερὰ ὅσον ἠπείλει νὰ ἀποβῇ, ἐν τοῖς καθέκαστα ἀπαντῶσι σημεῖα ζοφερώτατα.

Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἠδυνήθη ἢ δὲν ἠθέλησε νὰ προνοήσῃ, ἐλάχιστα μόνον ἀνησυχήσασα ὑπὸ τοῦ πολέμου καὶ ἐλάχιστα προνοήσασα διὰ τὰς ἐξαιρετικὰς περιστάσεις.

Ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἐξαγωγῆς τῶν χρειωδῶν πρὸς τὸν βίον ἦτο μέτρον στοιχειῶδες καὶ τὸ χρεωστάσιον ἐπεβάλλετο ἀφ' ἑαυτοῦ, ἡ ἔκδοσις δὲ χαρτονομίσματος πρὸς ῥύθμισιν τῶν συναλλαγῶν παρείπετο εἰς πάντα ταῦτα καὶ ἡ διατίμησις τῶν ἀπολύτως χρειωδῶν ἰδοὺ τὰ μόνα κυβερνητικὰ μέτρα, ἅτινα εὐτυχῶς, χάρις εἰς τὰς ἰδιαζούσας ἐν τῇ Νήσῳ οἰκονομικὰς συνθήκας, ἤρκεσαν μέχρι τοῦδε πρὸς ἀποτροπὴν σπουδαίων διαταράξεων.

Μεγάλαι ἐντούτοις ἀγροτικαὶ παραγωγικαὶ τάξεις εἶχον ἀπόλυτον ἀνάγκην τῆς κυβερνητικῆς προστασίας καὶ βοηθείας, καὶ αἱ τάξεις αὗται ἀφείθησαν ὅλως ἀπροστάτευτοι.

Τὰ κεράτια ἀποτελοῦσι τὸ κυριώτατον ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον ἀνθ' ὧν εἰσάγονται £200,000 ἐπὶ £350,000 καὶ τὸ προϊὸν τοῦτο ἀφείθη ἐκτεθειμένον εἰς τὸν ἐπικρατήσαντα πανικὸν κατὰ τὰς πρώτας ἑβδομάδας τοῦ πολέμου. Τὸν πανικὸν τοῦτον ἐπωφελήθησαν οἱ ἔμποροι καὶ τὰ κεράτια ἠγοράσθησαν εἰς ἐξαιρετικῶς χαμηλὰς τιμὰς ἐπὶ ζημίᾳ τῶν ἀγροτῶν.

Ἡ Κυβέρνησις ὤφειλε νὰ προστατεύσῃ τοὺς ἀγρότας τούτους προσερχομένη ἀρωγὸς διὰ μικρῶν βραχυπροθέσμων δανείων καὶ ἐνθαρρύνουσα τούτους ὅπως ἐπιμείνωσιν εἰς συμφερωτέρας διὰ τὰ προϊόντα τιμάς. Δὲν τὸ ἔπραξεν ἐντούτοις, καὶ οἱ χωρικοὶ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ πανικοῦ, ὑποθαλπομένου ἐπιτηδείως, ἔσπευδον νὰ ἐκποιήσωσι τὸ προϊὸν αὐτῶν καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἀνάγκης.

Τὰ σταφιδοφόρα καὶ οἰνοπαραγωγὰ διαμερίσματα προσεβλήθησαν σφοδρότερον ὑπὸ τῆς ὀξείας κρίσεως, διότι ἡ σταφίς, ἥτις κατηναλίσκετο κυρίως εἰς Ρουμανίαν, ἀπεκλείσθη διὰ τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῶν Πορθμῶν καὶ αἱ ἐξωτερικαὶ ἀγοραὶ τοῦ οἴνου σχεδὸν ἔπαυσαν. Τὰ διαμερίσματα ταῦτα περιῆλθον εἰς δυστυχίαν ἥτις ὁσημέραι ἀποβαίνει ὀξυτέρα καὶ ὀδυνηροτέρα.

Καραβάνια φορτίων οἴνων ἀπὸ τῶν ὀρεινῶν διαμερισμάτων συρρέουσιν εἰς Λευκωσίαν ἢ διασπείρονται ἀνὰ τὰ γεωργικὰ διαμερίσματα καὶ οἱ πλάνητες οὗτοι εἶνε εὐτυχεῖς ὁσάκις ἐκποιῶσι τοὺς οἴνους των κερδαίνοντες τὰ ἀγώγια τῶν ὑποζυγίων αὐτῶν.

Ἡ λεπτόγεως ἐπαρχία Πάφου, μετ' ὀλίγον οὔτε σῖτον οὔτε κριθὴν θὰ ἔχῃ πρὸς ζωάρκειαν, ἀλλ' οὔτε ἄλλα προϊόντα εἰς ἀνταλλαγήν· ἡ Καρπασία ἀπὸ τοῦδε λιμώττει, ἡ δὲ ἐπαρχία τῆς Κηρυνείας, ἀστοχήσασα τῆς παραγωγῆς κερατίων καὶ ἐλαίου κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο περιέστη εἰς μεγάλην δυστυχίαν. Κατὰ τοὺς μετριωτέρους ὑπολογισμοὺς τὰ ἰδιωτικὰ χρέη ἐν τῇ μικρᾷ ταύτῃ ἐπαρχίᾳ εἰς ἐμπόρους καὶ ἄλλους ἐκτοκιστὰς ὑπερβαίνουσι τὰς £40,000 καὶ τοῦτο κατὰ τὸ μέσον ἔτι τοῦ οἰκονομικοῦ δι' αὐτὴν ἔτους. Πῶς θὰ ζήσῃ τοὺς λοιποὺς μῆνας;

Τὰ ἑσπεριδοειδῆ ἀποτελοῦσιν οὐχὶ ἀσήμαντον πρόσοδον πολλῶν καὶ μεγάλων κοινοτήτων, καὶ τὰ προϊόντα ταῦτα παραμένουσιν ἀζήτητα καὶ πωλοῦνται εἰς τιμὰς παντελῶς εὐτελεῖς· 100 ξύνα ἀντὶ 100 παράδων καὶ ἀνάλογον ἔχουσι τιμὴν τὰ πορτοκάλια, τὰ μανταρίνια κ. ἄ.

Διατί μέχρι τοῦδε τὸ Γεωργ. Τμῆμα δὲν ἐξέδωκεν ὁδηγίας ἢ δὲν ἀπέστειλε τὸ εἰδικὸν προσωπικόν του ὅπως διδάξῃ τοὺς καλλιεργητὰς ἑσπεριδοειδῶν τὴν παρασκευὴν κιτρικοῦ ὀξέος ἥτις καὶ πρόχειρος καὶ εὔκολος τυγχάνει;

Εἰς πάντα τὰ ἐρωτήματα ταῦτα δίδεται ἀπάντησις, ἡ ἀδιαφορία καὶ ἀστοργία πρὸς τὸν ἀτυχῆ τοῦτον τόπον.

Ἐντούτοις ἐφόσον κυβερνῶσιν αὐτόν, καὶ τὸν κυβερνῶσιν ἀπρόσκλητον, ὑψίστην ἔχουσιν ὑποχρέωσιν ὅπως μεριμνῶσι ἂν ὄχι περὶ τῆς εὐημερίας καὶ τῆς προόδου του, τοὐλάχιστον περὶ τῆς σωτηρίας του ἀπὸ τῆς δυστυχίας καὶ τῆς πείνης.

Ἐπιτακτικὴ ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἔργα ἀνακουφιστικά, πρὸς παροχὴν βιοπορισμοῦ εἰς τὰς ἀπορωτέρας τάξεις καὶ προσβληθείσας ἀμεσώτερον ὑπὸ τοῦ ἀντικτύπου τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου, νὰ διατεθῇ σημαντικὸν ποσὸν ἀπὸ τῶν περισσευμάτων πρὸς παροχὴν μικρῶν καὶ βραχυπροθέσμων δανείων πρὸς προμήθειαν ἄρτου εἰς ὅσους οὐδὲν ἀπέμεινε πρὸς ζωάρκειαν καὶ πρὸς ἀπαλλαγὴν πλείστων ἀπὸ τῶν ὀνύχων τῆς τοκογλυφίας.

Ἡ κυβερνητικὴ μέχρι τοῦδε ἀδιαφορία περιήγαγε μέγα μέρος τῶν χωρικῶν εἰς τοσαύτην ἀνάγκην, ὥστε νὰ ὑποβληθῶσιν οὗτοι εἰς βαρύτατα χρέη, διὰ τὰ ὁποῖα θὰ δουλεύωσιν ἐπὶ ἔτη ὡς εἵλωτες, ἢ θὰ καταστήσωσιν ἐν τέλει αὐτοὺς ἀκτήμονας καὶ ἀστέγους.

Ὅ,τι εἶνε δυνατὸν νὰ σωθῇ, ἂς σωθῇ ἀπὸ τῆς περαιτέρω δυστυχίας καὶ τῆς καταστροφῆς, ἄλλως τὸ μέλλον τοῦ τόπου τούτου παρασκευάζεται ζοφερώτατον, καὶ τοῦτο ὑπὸ κυβέρνησιν εὐρωπαϊκὴν διηνεκῶς ἐπαγγελλομένην τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν πρόοδον εἰς τοὺς ὑπηκόους αὐτῆς.

Κατὰ τἆλλα ὁ οὐρανὸς φαίνεται εὐμενέστατος μέχρι τοῦδε· οἱ γεωργοὶ πάντες μετ' ἀξιοθαυμάστου δραστηριότητος καὶ ἀποφασιστικότητος ἐπεδόθησαν εἰς τὴν εὐρυτάτην σποράν τοὐλάχιστον 50 ο)ο ἐπὶ πλέον ἢ κατὰ πᾶν προηγηθὲν ἔτος· ἐσπάρησαν δὲ καὶ ἐξαιρετικαὶ ἐκτάσεις πρὸς νομὴν (ῥαβάδες) διὰ τὴν κτηνοτροφίαν ἥτις ἔν γε τῷ παρόντι προάγεται θαυμασίως, καὶ ἂν ἡ εὐμένεια τοῦ οὐρανοῦ ἐξακολουθήσῃ μέχρι τέλους, ἡ Κύπρος θὰ ἴδῃ τὸ εὐτυχέστατον γεωργικὸν ἔτος πάντων ὅσα φέρει ἡ μνήμη τῶν κατοίκων αὐτῆς.

ΔΗΜΟΣΙΑΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

ΑΓΙΟΣ ΝΕΟΦΥΤΟΣ
Ο ΕΓΚΛΕΙΣΤΟΣ

Κατὰ τὰ προαγγελθέντα ὁ Ἐλλογιμ. Διευθυντὴς τοῦ Ἡμιγυμνασίου Πάφου κ. Ι. Χατζηϊωάννου τῇ π. Κυριακῇ ἐποιήσατο ἐν τῷ Ἀναγνωστηρίῳ «Ἀγάπη τοῦ Λαοῦ», εὔγλωττον καὶ ἐμβριθῆ διάλεξιν ἐνώπιον πυκνοῦ καὶ ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων τοῦ Κυπρίου Ἁγίου Νεοφύτου τοῦ Ἐγκλείστου, ἐν Λευκάροις μὲν γεννηθέντος ἀσκητεύσαντος δὲ καὶ διδάξαντος ἐν Πάφῳ, ὅπου ἐλάξευσεν ἑαυτῷ σκήτην καὶ ναΐδριον Ἐγκλείστραν ὑπ' αὐτοῦ ἐπικληθεῖσαν, ἐγείρεται δὲ σήμερον περὶ αὐτὸν σεμνὸς καὶ ἀριπρεπὴς Ναὸς μετὰ Μοναστηρίου.

Ὁ κ. Χατζηϊωάννου ἐπωφελούμενος τὴν ἐν Πάφῳ διαμονήν του ἐπεδόθη μετ' ἀξιεπαίνου ζήλου εἰς τὴν ἔρευναν καὶ μελέτην παντὸς ἀναφερομένου εἰς τὸν βίον τοῦ Ἁγίου Νεοφύτου καὶ πρὸς τοῖς γνωστοῖς ἤδη εὗρε καὶ ἄλλα πολλὰ μαρτύρια τοῦ βίου αὐτοῦ.

Ὁ Ἅγ. Νεόφυτος, ὡς ὀρθῶς ἀπέδειξεν ὁ ὁμιλητής, δὲν γένετο ἰδιόρρυθμός τις ἀσκητὴς ἀλλ' ἔργῳ μετὰ αὐταπαρνήσεως καὶ ἐθελοθυσίας χριστιανικῆς διδάσκων καὶ ἐκτελῶν τὰ θεῖα παραγγέλματα καὶ τὴν ἰδίαν εὐσέβειαν καὶ πίστιν μεταδίδων εἰς τοὺς συρρέοντας πρὸς αὐτὸν ἐν τῇ ἐρημίᾳ ἐκείνῃ χειμαζομένου χριστιανικῶς.

Γεννηθεὶς περὶ τὰ μέσα τοῦ 12ου καὶ βιώσας μέχρι τῶν μέσων τοῦ 13ου αἰῶνος ἐγένετο μάρτυς μιᾶς τῶν περιπετειωδεστάτων περιόδων τῆς Κυπριακῆς ἱστορίας τῆς κατακτήσεως τῆς Νήσου ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων καὶ κατέλιπε ζωηροτάτην ἔκθεσιν τῆς ἐπισκηψάσης ἐπὶ τὴν Κύπρον συμφορᾶς μετὰ τῆς κατακτήσεως ταύτης.

Ἡ βαθεῖα καὶ φλογερὰ φιλοπατρία του ἐκδηλοῦται ἐντοῖς περισωθεῖσι λόγοις του καὶ ἐν ταῖς δεήσεσιν αὐτοῦ, δι' ὧν πειρᾶται νὰ μεταδώσῃ εἰς τοὺς ἀκροατὰς καὶ εἰς τοὺς ὕστερον ἀναγνώστας αὐτοῦ μετὰ τῆς χριστιανικῆς εὐσεβείας καὶ τὴν φλόγα τῆς πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπης προσδοκῶν πάντοτε τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολυτρώσεως αὐτῆς.

Ὁ Ἅγ. Νεόφυτος, ἄρα, εἶνε προσωπικότης ὑπέροχος οὐ μόνον ἐν τῇ Κυπριακῇ Ἐκκλησίᾳ ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ἐθνικῷ βίῳ τῆς Ἑλληνικωτάτης Νήσου, δι' ὃ καὶ ἄξιος πολλῷ μεγαλειτέρας τιμῆς καὶ σεβασμοῦ. Ἐγένετο πολυγραφώτατος καὶ πλεῖστα τῶν χειρογράφων αὐτοῦ εἴτε αὐτόγραφα εἴτε ἐν ἀντιγραφῇ περιεσώθησαν καὶ διεσπάρησαν ἀνὰ τὰς διαφόρους βιβλιοθήκας τῆς Ἑσπερίας καὶ Ἀνατολῆς.

Ἐπιβάλλεται ἡ ἔρευνα καὶ μελέτη τούτων ἐξ ὧν σημαντικαὶ θὰ προέλθωσι βεβαίως πληροφορίαι περὶ τῆς Νήσου κατὰ τὴν εἰρημένην περίοδον, καὶ τὴν σοβαρὰν ταύτην ἐργασίαν ἀπεφάσισε νὰ ἀναλάβῃ ὁ κ. Χατζηϊωάννου ἐὰν ἤθελε—καὶ πεποίθαμεν ὅτι θὰ τύχῃ—τῆς εὐσεβοῦς καὶ φιλομούσου πρὸς τοῦτο συνδρομῆς τοῦ Παγκυπρίου Κοινοῦ, παρέχων οὕτω σπουδαίαν συμβολὴν εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν καὶ τὴν Πολιτικὴν ἱστορίαν τῆς Κύπρου.

Τὸ ἀκροατήριον ἐχειροκρότησε τὸν ῥήτορα καὶ ὁ κ. Δήμαρχος συνεχάρη καὶ ηὐχαρίστησεν αὐτῷ ἐπὶ τῇ συμβολῇ του εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Νήσου καὶ οἱ παριστάμενοι πάντες.

Τὸ Νέον Ἔτος εὐχόμεθα αἴσιον περὶ πάντα καὶ εὐτυχὲς τοῖς φίλοις καὶ συνδρομηταῖς καὶ ἀναγνώσταις καθ' ἕκαστον καὶ τῇ πατρίδι ἁπάσῃ.

ΜΙΚΡΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ. Τῇ προπαρελθούσῃ Τρίτῃ οἱ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Διαχειριστικοῦ Συμβουλίου κ.κ. Πολ. Γεωργίου, Χρ. Εὐ. Λοΐζου, Γ. Σ. Ἐμφιετζῆς, Κ. Λουϊζίδης καὶ Ζαλουμίδης συνελθόντες εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ κ. Διοικητοῦ ἐν Βαρωσίοις καὶ ὑπὸ τὴν προεδρείαν αὐτοῦ διεσκέφαντο καὶ ἀπεφάσισαν ὁριστικῶς τὴν ἀνέγερσιν κτιρίου καταλλήλου καὶ ἐπαρκοῦς ὡς Ἐπαρχιακοῦ Νοσοκομείου. Πρὸς τοῦτο

1) Ἐνέκριναν τὸ ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος κ. Θ. Φωτιάδου ἐκπονηθὲν σχέδιον μετ' ἐλαφρῶν τροποποιήσεων.

2) Νὰ ἀνατεθῇ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ σχεδίου ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ αὐτοῦ ἀρχιτέκτονος ἐπ' ἀμοιβῇ.

3) Παρεκλήθη ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου ἵνα ζητήσῃ καὶ φέρῃ τὸ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐκχωρηθὲν ποσὸν £800 πρὸς ταχεῖαν ἔναρξιν τοῦ ἔργου.

ΓΑΜΟΙ. Τῇ π. Κυριακῇ ηὐλογήθησαν ἐν Λεμεσῷ οἱ αἴσιοι γάμοι τοῦ ἀρίστου νέου καὶ δραστηριωτάτου ἐμπόρου κ. Χριστοδ. Παντελίδου ἐν Λάρνακι μετὰ τῆς ἄριστα μεμορφωμένης καὶ συμπαθεστάτης Δεσποινίδος Μαρίας Ν. Πουγιούκα ὑπὸ τὰς εὐχὰς πολυπληθῶν συγγενῶν καὶ φίλων.

Πρὸς τοὺς εὐτυχεῖς νεονύμφους εὐχόμεθα εὐτεκνίαν καὶ πᾶσαν οἰκογενειακὴν εὐτυχίαν.

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ. Τῇ π. Κυριακῇ ηὐλογήθησαν ἐν Βαρωσίοις οἱ ἀρραβῶνες τοῦ καλλίστου νέου κ. Δ. Στζήρου καὶ τῆς περικαλλοῦς Δεσποινίδος Τερψιθέας Σ. Καπτζουράχη.

Πρὸς τοὺς μνηστευθέντας εὐχόμεθα φαιδροὺς καὶ ἀρραγεῖς τοὺς ἀρραβῶνας καὶ ταχὺν τὸν ὑμέναιον.

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ. Ὁ ἐπιμελέστατος καὶ χρηστότατος σπουδαστὴς τῆς Ἰατρικῆς κ. Εὐθύβ. Κ. Παρασκευαΐδης ἐκ Λαπήθου ὑποστὰς τὰς ἐπὶ διδακτορίᾳ ἐξετάσεις του ἀνηγορεύθη διδάκτωρ μετὰ τοῦ τιμητικοῦ βαθμοῦ «λίαν καλῶς».

Συγχαίροντες αὐτῷ εὐχόμεθα πλήρη εὐδοκίμησιν καὶ ἐν τῷ πρακτικῷ σταδίῳ.

Ἕνεκεν πένθους δὲν ἑορτάζει τὴν ἡμέραν τῶν Θεοφανείων ὁ κ. Θεοφ. Παντζαρίδης ἔμπορος.

Μὴ πηγαίνετε εἰς τὸ κυνήγι σας ἂν δὲν ἔχετε καρτούσες ΝΟΜΠΕΛ